

Inhoudsopgave

0. Inleidende spreeklijn & enkele spreeklijnen per thema
1. Voorbereiding aangiftecampagne inkomstenbelasting 2019 (*geagendeerd*)
2. Bereikbaarheid Belastingtelefoon 2018 (*recent kamervragen gesteld*)
3. Reactie op het verzoek van het lid Omtzigt, gedaan tijdens de Regeling van werkzaamheden van 19 februari 2019, over de uitstaande maar niet geïnde belastingschuld in miljarden euro's (*geagendeerd*)
4. Antwoorden op vragen commissie over de impactanalyse Brexit voor de Belastingdienst niet-Douane en validatierapport EY (*geagendeerd*)
5. Toezeggingen gedaan in het debat over het toezicht op aangiften vennootschapsbelasting van het MKB van 21 februari 2019 (*geagendeerd*)
6. Stand van zaken AVG (*geagendeerd*)
7. BSN btw-identificatienummer
8. ICT portfolioprocess (*geagendeerd*)
9. Beheerst vernieuwen
10. Personeel & Werving
11. ICT
12. Sturing en beheersing
13. Schenk- en erfproblematiek (*onderzoek geagendeerd*)
14. Tussentijdse voortgangsrapportage juni **[Volgt]**
15. Bezwaren
16. ARK-rapport Belastingdienst, onvolkomenheden
17. Integriteit Douane
18. DBA
19. CAF **[Volgt]**
20. Etnisch profileren bij toeslagen (tweede nationaliteit) & onderzoek AP **[Volgt]**
21. Rapportagecyclus
22. Rulings
23. Verhuld vermogen
24. Deel- en kluseconomie
25. Onjuist bedrag in jaarverslag/ onjuist bedrag openstaande voorschotten BD
26. Winterbrief ANBI en giften
27. Uitvoeringstoets & ex-post
28. MRB/ roettax
29. Pseudonimiseren
30. Uitvoeringstoets UBO
31. Fraude & ondermijning
32. Reactie op verzoek commissie inzake de brief van Slachtofferhulp Nederland, de Vereniging van Letselschade Advocaten LSA en het Verbond van Verzekeraars d.d. 15 februari 2019 over de fiscale behandeling van letselschadevergoedingen (*geagendeerd*)
33. Rijnvarenden

- 34.KNB **[Volgt]**
35.CAHR **[Volgt]**

Inleiding

- Het is ruim een jaar geleden dat ik mijn brief '**Beheerst vernieuwen**' aan uw Kamer heb gestuurd. Met Beheerst vernieuwen heb ik een andere invulling gegeven aan de vernieuwingsopgave van de Belastingdienst.
- Waar eerder werd uitgegaan van een massale aanpak, is de focus sinds Beheerst vernieuwen komen te liggen op een beheerste, **stapsgewijze aanpak**. Daarbij wordt langs de lijnen van personeel, ICT en sturing een stevig fundament gelegd voor de vernieuwing van de dienst. Uiteindelijk geloof ik dat we met deze benadering juist meer resultaat gaan boeken.
- Binnen de Belastingdienst wordt hard gewerkt om de veranderopgave van de Belastingdienst vorm te geven. Medewerkers van de Belastingdienst werken naast het reguliere werk aan verschillende vernieuwingsprojecten uit Beheerst vernieuwen.
- De Belastingdienst kan zich meer en meer bezighouden met het toekomstbestendig maken van de organisatie. Dat wil echter niet zeggen dat het einddoel in zicht is.

- De problematiek rondom de vertraging in de aanslagoplegging schenk- en erfbelasting, de tijdige afhandeling van bezwaren en de bereikbaarheid van de Belastingtelefoon vorig jaar illustreren dit. De Belastingdienst levert grote inspanningen om deze tegenvallers op te lossen en in de toekomst te voorkomen.
- Ook het op orde brengen van de managementinformatie en het wegnemen van tekortkomingen vraagt om een meerjarige inspanning.
- Hoewel er voorzichtige stappen worden gezet kan ik niet genoeg blijven benadrukken dat de veranderopgave van de Belastingdienst **onverminderd groot** is en dat er nog een lange weg te gaan is.
- Ik zal allereerst ingaan op personeel, sturing en ICT en vervolgens op de door u aangestipte andere onderwerpen.

Personeel

- De Belastingdienst heeft sinds april 2018 vol ingezet op een nieuwe en intensievere wervingsaanpak. Zoals u weet moet de Belastingdienst de komende jaren een grote wervingsinspanning leveren om de uitstroom op te vangen.
- Van 2019 tot en met 2022 investeer ik in totaal cumulatief € 100 miljoen ten behoeve van de stabiliteit van de uitvoering. In 2018 is circa € 50 miljoen geïntensiveerd in meer capaciteit bij de dienstonderdelen.
- De werving draait op volle toeren. We hebben het proces ingekort, zodat we tegenwoordig binnen een dag mensen, zonder dat het afbreuk doet aan de kwaliteit, kunnen aannemen in een zogenoemde wervingsboulevard.
- Al met al stemmen de resultaten van de intensievere wervingsaanpak mij hoopvol. In totaal zijn in 2018 ruim 1.500 fte ingestroomd. Dit is meer dan er in totaal zijn uitgestroomd (1.400 fte).
- De resultaten van de wervingsaanpak zijn ook de eerste maanden van 2019 positief en de doelstellingen voor de instroom in het eerste kwartaal van 2019 zijn ruimschoots gehaald. In het eerste kwartaal 2019 is in totaal, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, 1.199 fte ingestroomd. Schaarse categorieën op de arbeidsmarkt waarin geworven wordt zijn: ICT, accountants en data-analisten. De uitstroom in het eerste kwartaal 2019 is 418 fte. Het eerste kwartaal 2019 is

daarmee afgesloten met een toename in bezetting van 781 fte. [PM]. Deze cijfers afronden, was vorige keer een wens van de stas.]

Sturing

- De Belastingdienst past vanaf 1 januari 2019 een nieuwe opzet van planning- en verantwoordingsrapportages toe, die bijdragen aan een tijdige en voorspelbare planning & control-cyclus (P&C-cyclus).
- Onderdeel hiervan is ook dat de 23^e halfjaarsrapportage de laatste rapportage is in de huidige vorm. Deze rapportage ziet toe op het tweede halfjaar van 2018. Voor het zomerreces ontvangt u de eerste voortgangsrapportage die ziet op de uitvoering van het Jaarplan 2019 over de periode januari t/m april 2019.
- De beschikbaarheid van samenhangende managementinformatie en risicomanagement is de basis voor een goed werkende P&C-cyclus.
Managementinformatie en risicomanagement zijn immers complementair. Vanwege deze samenhang is het Programma Managementinformatie en Risicomanagement gestart dat zich richt op het genereren van betrouwbare informatie over het presteren van de Belastingdienst en een integrale risicomanagement aanpak. Dit is een omvangrijke operatie, welke naar huidige inzichten in 2021 wordt afgerond.

ICT

- En dan ICT. De verbetering van de ICT binnen de Belastingdienst zal onverminderd een van de grootste uitdagingen blijven.
- Daarom is een ander belangrijk onderwerp vandaag de ICT van de Belastingdienst. Ik heb u een brief gestuurd met de uitkomsten van het ICT-portfolioproses.
- In het verleden heeft het bij de Belastingdienst ontbroken aan een integraal zicht op het ICT-portfolio.
- Dankzij de aanpak van Beheerst Vernieuwen is er nu een veel beter beeld; zegt ook de Algemene Rekenkamer.
- Achterstallig onderhoud heeft tot gevolg dat een steeds groter deel van de ICT-capaciteit wordt besteed aan beheer en onderhoud. Dat gaat ten koste van wetgeving, vernieuwing en modernisering van de informatievoorziening (IV).
- Mijn brief bevat niet alleen een analyse van het probleem, maar vooral ook een aanpak voor de komende jaren.
- Die aanpak bevat drie componenten: het verder verbeteren van het portfolioproses, het vergroten van het ICT-aanbod en het verkleinen van de ICT-vraag.
- Verbeteren van het portfolioproses betekent meer planmatig werken: verder vooruit plannen, sturen op basis van die planning en werken op basis van architecturen.

- Vergroten van het aanbod betekent meer doen met dezelfde mensen; de net gestarte externe doorlichting van de IV-organisatie van de Belastingdienst moet daar ook handvatten voor geven.
- Vergroten van het aanbod betekent ook: investeren in structurele ICT-capaciteit; in mensen die kennis opbouwen van de bestaande systemen, van de gebruikte technologie en van de fiscale inhoud.
- Voor het verkleinen van de vraag noem ik in de brief een aantal acties:
 - Op zoek gaan naar mogelijkheden om beleidsinitiatieven zonder ICT uit te voeren
 - Wetswijzigingen beperken tot parameterwijzigingen (percentages en bedragen aanpassen)
 - Op zoek gaan naar mogelijke andere uitvoerders dan de Belastingdienst
- In het uiterste geval moet een beleidsluwe periode niet worden uitgesloten.
- Net als bij Beheerst Vernieuwen kies ik ook hier voor een stap-voor-stap-aanpak. De situatie per keten verschilt, waardoor het ook niet mogelijk is een *algemene* uitspraak te doen over wat wel en niet mogelijk is.
- In de brief zeg ik toe tegen het einde van dit jaar voor drie probleemketens te komen met een concreet plan voor een samenhangende aanpak.

- Via uitvoeringstoetsen breng ik de consequenties van de ICT-problematiek bij wetsvoorstellen in beeld.
- Over de resultaten van mijn brede aanpak informeer ik uw Kamer via de reguliere rapportages.

Resumerend

- In een dienst van de omvang van de Belastingdienst worden fouten gemaakt en doen zich te allen tijde risico's voor. Een snelle probleemherkenning en opschaling en vervolgens de inzet van concrete acties zijn een belangrijke manier om hiermee om te gaan.
- Ik beschouw het als mijn taak om de problemen op te lossen, risico's zo veel mogelijk te beheersen, te leren van fouten uit het verleden en hierover te blijven communiceren met uw Kamer. Ik zal blijven doen wat mogelijk is om deze kabinetsperiode zo ver mogelijk te komen en merkbare veranderingen te laten zien, op een beheerste manier.

Spreeklijn Erf- en schenkbelasting

- U heeft mij ook vragen gesteld over de erf- en schenkbelasting.
- Laat ik bij het begin beginnen. Eind 2017 hebben we achterstanden geconstateerd als gevolg van problemen bij het opleveren van nieuwe ICT-systemen.
- Ik heb daar een aantal brieven over gestuurd en debatten over gevoerd met uw Kamer.
- In 2018 hebben we hard gewerkt om de achterstanden weg te werken. Met succes: de achterstand bij de erfbelasting is tussen juli 2018 en januari 2019 met 70% gereduceerd.
- In **2019** ligt de prioriteit bij het tijdig realiseren van de resterende ICT-voorzieningen.
- De productieplanning van de aangiftebehandeling erfbelasting is zo opgezet dat er rekening wordt gehouden met de wettelijke termijnen, kasstroom en afgesproken doelen in doorlooptijd en voorraden.
- De ICT- en productieplanning 2019 voor de schenkbelasting is erop gericht in 2019 de opgelegde voorlopige aanslagen schenkbelasting 2017 definitief vast te stellen.
- Hiermee wordt beoogd dat er de voorlopige aanslagen schenkbelasting in 2020 niet verjaren en de belastingontvangsten die hier uit volgen worden veiliggesteld.

- De ADR is gevraagd onderzoek te doen naar de kwaliteit van het proces en de uitvoering door de Belastingdienst van het uitnodigen tot het doen van een aangifte erfbelasting en waar mogelijk aanbevelingen ter verbetering te doen.
- Daarnaast zal het Centraal Planbureau onderzoek doen naar de relevante grondslagontwikkeling van de schenk- en erfbelasting.
- De Tweede Kamer heeft de Algemene Rekenkamer gevraagd om onderzoek te doen naar de erf- en schenkbelasting.. De Belastingdienst is uiteraard bereid aan dit onderzoek zijn volle medewerking te geven.

Spreeklijn Bezwaar

- De afgelopen periode is het de Belastingdienst niet gelukt om alle bezwaarschriften tijdig te behandelen. Dit moet beter.
- De Belastingdienst streeft ernaar dat minimaal 90 % van alle ontvangen bezwaarschriften binnen de Awb-termijn wordt behandeld.
- Deze streefwaarde is in 2018 voor de middelen Inkomensheffing en Omzetbelasting en voor de bezwaarschriften van de Douane niet gerealiseerd. Ik heb uw Kamer daarover geïnformeerd.
- Het zal het niet lukken om in 2019 de bezwaarbehandeling helemaal op orde te hebben.
- De inspanningen van de Belastingdienst zijn er nu op gericht om de voorraad bezwaren terug te brengen, door onder meer het verder uitbreiden van de personele capaciteit om de opgelopen voorraad weg te werken. Dat ligt op schema.
- Daarnaast wordt gewerkt aan procesvereenvoudiging en verbetering van risicoselectie. Ik verwacht dat deze maatregelen vanaf eind december 2019 een reducerend effect voorraad hebben.

Spreeklijn Belastingtelefoon

- Om verbeteringen in de bereikbaarheid te realiseren heeft de Belastingdienst vanaf zomer 2018 geïnvesteerd in extra capaciteit door middel van **werving** en **opleiding** van **nieuwe medewerkers** aan de Belastingtelefoon.
- Er is 160 fte aan versterking bijgekomen en dat heeft bijgedragen aan het op niveau krijgen van de bereikbaarheid voor de aangiftecampagne Inkomstenbelasting dit voorjaar.
- De Belastingtelefoon kon het telefonieaanbod tijdens deze campagneperiode Inkomstenbelasting 2018 gemiddeld goed aan.
- De bereikbaarheid waarbij rekening wordt gehouden met de bellers die geautomatiseerd zijn geholpen was in de periode van maart tot en met april voor alle telefonie 89%. De norm is 90%. [PM Deze norm is gebaseerd op/ komt uit.....]
- De verwachting is dat de bereikbaarheid ook de rest van dit jaar op het juiste niveau blijft om te voldoen aan de norm.
- Uiteraard wordt er ook gewerkt aan het verbeteren van de **kwaliteit** van de beantwoording van complexe vragen.

Spreeklijn Aangifte IB

- De aangiftecampagne voor de aangifte Inkomstenbelasting is voorspoedig verlopen.
- Dit jaar hebben acht miljoen mensen een uitnodiging ontvangen om aangifte te doen. Ruim 9,5 miljoen aangiften zijn ontvangen. Zoals verwacht is circa 99 % van de tijdens de campagne ontvangen aangiften digitaal ontvangen.
- Van de mensen die aangifte hebben gedaan, deed ruim 77% dat via de website MijnBelastingdienst. Verder kwam bijna 13 % binnen via fiscaal dienstverleners. Circa 7 % van de aangiften kwam binnen via de aangifte-app.
- Belastingplichtigen die voor 1 april aangifte hebben gedaan, krijgen van de Belastingdienst voor 1 juli 2019 bericht.

Spreeklijn Kinderopvangtoeslag [PM afhankelijk van of er een apart debat komt en de actualiteit.]

Spreeklijn AVG

- In juni 2018 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de implementatie van de AVG bij de Belastingdienst.
- Daarin heb ik aangegeven dat de Belastingdienst nog een aantal maatregelen moest uitvoeren om de AVG te implementeren.
- De Belastingdienst heeft in het vervolgtraject veel werk verzet en **alle voorgenomen maatregelen gerealiseerd, met uitzondering van de maatregel 'verwijderen van verouderde gegevens'.**
- Op alle overige aspecten voldoet de Belastingdienst aan de AVG.
- Voor de documenten die nog niet verwijderd konden worden, heeft de Belastingdienst **risicobeperkende maatregelen** genomen.
- Concreet betekent dit dat de verouderde documenten in een zogenoemde datakluis worden geplaatst waardoor de toegang tot de persoonsgegevens wordt weggenomen.
- Ik wil hier benadrukken dat de naleving van de AVG is geen statisch gegeven, maar voortdurend aandacht vraagt.
- De Belastingdienst blijft dan ook doorlopend werken aan maatregelen en kaders voor een duurzame naleving van de AVG.

1. Aangiftecampagne

Cijfers aangiftecampagne

- In maart en april 2019 kon (zonder uitstel en op tijd) de aangifte Inkomensheffingen worden gedaan over 2018. Ongeveer 8 miljoen belastingplichtigen werden uitgenodigd tot het doen van aangifte: 1,3 miljoen ondernemers en 6,7 miljoen particulieren. De uitnodiging is zowel op papier als digitaal verstrekt.
- **Ruim 9,5 miljoen belastingplichtigen** deden aangifte tijdens de campagneperiode.
- 38% daarvan deed spontaan aangifte, dus zonder daartoe te zijn uitgenodigd.
- Aan 2,7 miljoen belastingplichtigen werd uitstel tot het doen van aangifte verleend.
- De Belastingdienst garandeert aan belastingplichtigen die in maart aangifte deden, dat zij vóór 1 juli bericht ontvangen. Werd er in april aangifte gedaan, dan geldt hiertoe de inspanningsverplichting (in plaats van de garantie). Deze reactie komt zowel digitaal als op papier.

Wijze van aangifte

- Aangiften werden **tijdens de campagneperiode voor 99% digitaal** ingeleverd. Over het jaar 2018 geheel geldt tot op heden een percentage van 98% digitaal.
- Digitaal aangifte doen kan via
 - de aangifte-app (5%),
 - via mijnbelastingdienst.nl (77%),
 - via commerciële software (14%) en
 - als 'klant' van de HUBA campagne (3%)¹.
- De app wordt het meest gebruikt door belastingplichtigen van begin twintig. De aangifte app kan worden gebruikt door belastingplichtigen die relatief gezien in een eenvoudige fiscale situatie verkeren. Bij deze doelgroep is er bijvoorbeeld geen sprake van 'overige werkzaamheden' of aftrekposten (anders dan de hypotheekrente-aftrek) en was er gedurende het gehele belastingjaar sprake van een ongewijzigde situatie voor wat betreft een eventueel fiscaal partnerschap of het bezit van een woning.

¹ Telt op tot 99 als gevolg van afrondingen.

Factsheet hulp bij aangifte

- Hulp wordt door de Belastingdienst op verschillende manieren geboden; door
 - informatie op de website,
 - webcare,
 - de BelastingTelefoon en
 - de Hulp bij het doen van Aangifte (HUBA) die door het land verspreid op afspraak is geboden op 29 locaties.
- Met hulp van 700 studenten zijn 53.000 HUBA-afspraken uitgevoerd.
- Ook **biedt de Belastingdienst** andere helpende partijen **ondersteuning** bij de hulp die zij burgers bieden. Dit gebeurt op diverse wijzen:
 - door een nieuwsbrief over de aangiftecampagne te sturen,
 - door dialoogbijeenkomsten te organiseren voor maatschappelijk dienstverleners,
 - door relatiebeheerders te koppelen aan maatschappelijk dienstverleners te informeren en
 - via het Kennisnetwerk (www.belastingdienst.nl/kennisnetwerk).
- Op deze manier kunnen alle hulpbieders informatie en instructies ontvangen over de ondersteuning van

belastingplichtigen bij het doen van aangifte en het regelen van toeslagen.

- Voorbeelden van **helpende partijen** zijn belastingwinkels, welzijnsorganisaties, sociaal raadslieden, formulierenbrigades, ouderenorganisaties en vakbonden. Tevens onderhoudt de Belastingdienst contact met belangenorganisaties als het Nibud, Stichting Lezen en Schrijven en Seniorweb.

Dankzij de gecontinueerde samenwerking met de Koninklijke bibliotheek, waartoe dit jaar opnieuw een convenant is getekend, wordt deze hulp **verspreid over het gehele land** geboden.

Belastingdienst

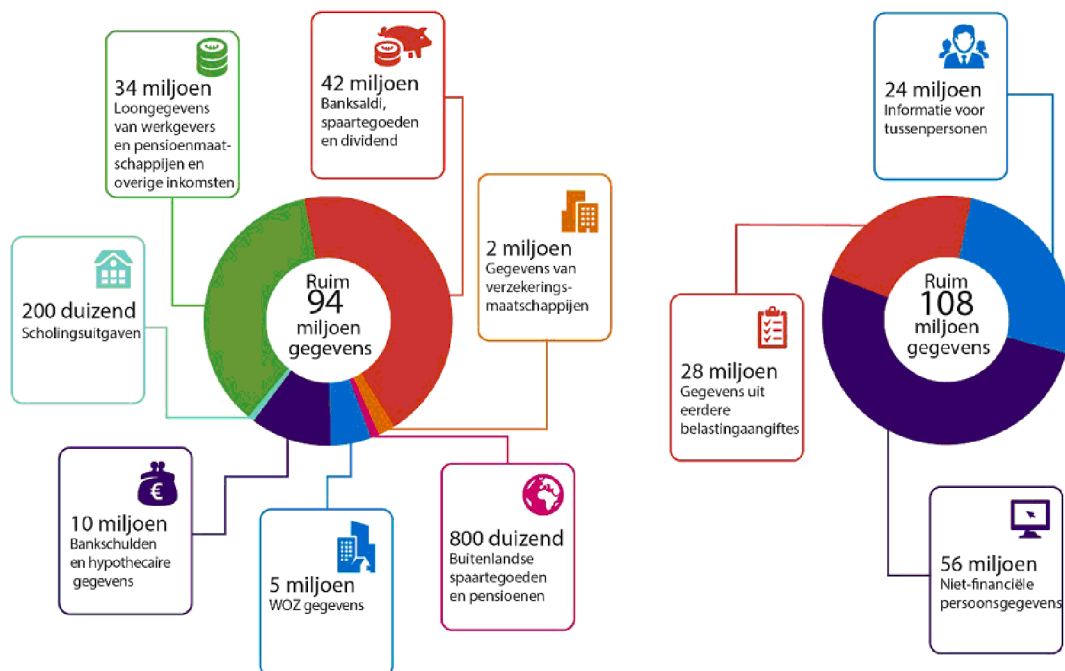
Vooraf ingevulde aangifte over 2018

Circa **8 miljoen** mensen ontvangen een uitnodiging om aangifte te doen.

Gegevens die de Belastingdienst heeft opgehaald

Overige gegevens

2. Bereikbaarheid Belastingtelefoon 2019

Bereikbaarheid

Om verbeteringen in de bereikbaarheid te realiseren heeft de Belastingdienst **vanaf zomer 2018** geïnvesteerd in **extra capaciteit door middel van werving en opleiding van nieuwe medewerkers** aan de Belastingtelefoon.

De Belastingtelefoon maakt voorafgaand aan ieder begrotingsjaar een **capaciteitsplanning**. Op basis van **de meest actuele forecast** wordt bezien in hoeverre deze capaciteitsplanning passend is bij het verwachte telefonie-aanbod. In het 2e kwartaal van 2018 is op basis van de telefonieforecast van dat moment een berekening van extra benodigde capaciteit gemaakt.

De capaciteit van de eerste lijn van de belastingtelefoon is (zoals vermeld in de brief van 13 juli 2018) met tijdelijk 160 fte uitgebreid zodat voor de aangiftecampagne de capaciteit weer op orde zou zijn. Deze uitbreiding van de capaciteit is in de zomer van 2018 gestart met werving en opleiding. Dit met als doel om voor de aangiftecampagne in maart 2019 de bereikbaarheid op orde te hebben. Vanuit het bestedingsplan is hier nog 144 fte aan toegevoegd.

De Belastingtelefoon kon het telefonieaanbod tijdens deze campagneperiode IH 2018 gemiddeld goed aan.

De **bereikbaarheid** waarbij rekening wordt gehouden met de bellers die geautomatiseerd zijn geholpen (de zgn. bereikbaarheid incl. keuzemenu) was in de periode **van maart tot en met** april voor alle **telefonie 89%**. De jaar-kpi (norm) hiervan is 90%. Gedurende de aangifteperiode is deze

bereikbaarheid dus vrijwel op niveau van de doelstelling voor heel 2019 geweest.

De verwachting is dat de **bereikbaarheid ook de rest van dit jaar op niveau** blijft. De poolomvang van de Belastingtelefoon heeft nu een omvang die past bij de uitkomst van het forecast- en capaciteitsmodel voor 2019 (inclusief capaciteit zoals geraamd voor het bestedingsplan).

Kwaliteit

Daarnaast werd geconstateerd dat er **50 fte voor de verbetering van de kwaliteit** van de beantwoording van complexe en niet vaak voorkomende wet- en regelgevingsvragen nodig was. In 2018 is daarvan de eerste tranche van 23 fte geworven. De overige tranche van 27 fte wordt geworven in 2019. Om de kwaliteit van de antwoorden te monitoren, heeft de Belastingdienst halverwege en eind 2018 en begin 2019 metingen gedaan voor de onderwerpen waarvoor de herinrichting is doorgevoerd. De **resultaten zijn bemoedigend** en laten vooralsnog een voldoende score voor de kwaliteit van de antwoorden zien

Kwaliteitscijfer (meting Consumentenbond)	2018		2019	
	maart	8,4	februari	7,2
	juli	6,4		
	december	6,8		

Toekomst visitekaartje

Vooruitkijkend naar de toekomst bestaat de ambitie om het hele interactiepalet van de Belastingdienst en met name de Belastingtelefoon door te ontwikkelen tot hét **visitekaartje** van de Belastingdienst dat cruciaal is voor de dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Deze doorontwikkeling kan gesplitst worden in korte en langere termijn. Voor de **korte termijn** ligt de nadruk op het op orde brengen en houden van de bereikbaarheid en de kwaliteit van de beantwoording (zie hiervoor Bestedingsplan Belastingtelefoon 2019).

Voor de **langere termijn** ligt de nadruk op een beweging naar meer proactieve interactie en één klantcontactcenter Belastingdienst, waarbij ook best practices worden gezien. Hierbij kan worden gedacht aan een toegankelijke en actuele website en digitale persoonlijke omgeving zoals mijnBelastingdienst en goed begrijpelijke brieven. Thans wordt onderzocht hoe deze ambitie stapsgewijs in de komende jaren kan worden verwezenlijkt.

Factsheet Bereikbaarheid tijdens IH campagne 2018

Bereikbaarheid

Definitie:	De bereikbaarheid (in %) is het aantal telefoontjes waarin de beller geholpen is via ofwel een Belastingtelefoonmedewerker ofwel via de zogenaamde bestelautomaat
------------	---

Bereikbaarheid	2018	2019
week 10	66%	72%
week 11	68%	74%
week 12	68%	76%
week 13	68%	80%
week 14	70%	79%
week 15	83%	74%
week 16	77%	76%
week 17	77%	65%
week 18	62%	64%
gemiddeld aangifteperiode	69%	73%

Bereikbaarheid (incl. keuzemenu)

Definitie:	De bereikbaarheid inclusief keuzemenu (in %) betreft naast het aantal telefoontjes waar een beller is geholpen via een Belastingtelefoon-medewerker of een bestelautomaat ook de telefoontjes waarin een beller via het keuzemenu is geholpen met het aanvragen van uitstel of via het keuzemenu voldoende is geïnformeerd en de bellers die tijdens het keuzemenu ophangen, afgezet tegen het totaal aantal binnengekomen telefoontjes.
Norm (KPI uit jaarcontract KI&S 2019):	> 90% gemiddeld over de periode vanaf 1 maart

Bereikbaarheid incl. keuzemenu	2018	2019
week 10	84%	88%
week 11	86%	90%
week 12	85%	92%
week 13	86%	94%
week 14	87%	93%
week 15	96%	94%
week 16	92%	92%
week 17	93%	83%
week 18	81%	81%
gemiddeld aangifteperiode	87%	89%

Verklaring voor verminderde bereikbaarheid in weken 17 en 18:

- Week 17 kende i.v.m. 2e paasdag 4 i.p.v. 5 werkdagen. Het aanbod Telefonie moest in een kortere periode worden afgedaan.

- Bij Particulieren ging de aangiftecampagne de laatste volle week in. In de laatste weken van de campagne is er –net als in het begin- relatief meer aanbod.

- Bij Toeslagen viel de betaaldag in week 17. Bovendien was de 20e (reguliere betaaldag) op zaterdag en door het lange weekend van Pasen werd er uit betaald op de 23e (de dinsdag na Pasen). Een latere uitbetaling genereert altijd meer vragen. En dat betekende dat multi-inzetbare medewerkers niet konden helpen bij Particulieren.

- Bij Ondernemingen ging de laatste periode in voor de kwartaalaangifte omzetbelasting.

Naast voorziene ontwikkelingen, waren er in de weken 17 en 18 ook een aantal verstoringen en daarmee niet voorziene stijgingen van zowel aanbod als herhaalverkeer:

- Uitval en storing van de bestelautomaat. Informanten hebben tijdelijk deze telefonie erbij genomen (extra aanbod bij Particulieren)

- Uitval van de informatieschermen van informanten. Daardoor moesten bellers later terugbellen om alsnog het antwoord te krijgen (herhaalverkeer bij alle werkstromen)

- Vertraagde overschrijving t.o.v. de reguliere tijden van bijschrijving bij de ABN/AMRO en SNS op de 23e met als gevolg extra aanbod bij Toeslagen met de vraag "waar blijft mijn geld?"

Q. Hoe gaat u problemen met de bereikbaarheid in de toekomst voorkomen?

A.

- Vooruitkijkend naar de toekomst heb ik de ambitie om het hele interactiepalet van de Belastingdienst en met name de Belastingtelefoon door te ontwikkelen tot hét **visitekaartje** van de Belastingdienst dat cruciaal is voor de dienstverlening aan burgers en bedrijven.
- Deze doorontwikkeling betreft voor de **korte termijn** vooral het op orde houden van de bereikbaarheid en de kwaliteit van de beantwoording (zie hiervoor Bestedingsplan Belastingtelefoon 2019). Ik heb hiertoe extra capaciteit beschikbaar gesteld.

Q. Hoe staat het met de instroom van nieuwe medewerkers bij de Belastingtelefoon?

A.

Ik heb de capaciteit van de belastingtelefoon uitgebreid met 160 fte voor verbetering van de bereikbaarheid. Vanuit het bestedingsplan zijn daar nog eens 144 fte aan toegevoegd. Daartoe zijn mensen geworven en opgeleid. Dit betreft een combinatie van vaste en flexibele inzet, aangezien het aantal telefoontjes en de benodigde capaciteit om deze te beantwoorden fluctueert. In de aangifte campagne wordt bijvoorbeeld veel meer gebeld dan in andere perioden in het jaar. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld de uitbetaaldatum van toeslagen.

Q. Zijn de huidige problemen opgelost met de inzet van uitzendkrachten en vaste krachten?

A.

Dat klopt.

Q. Klopt het dat er meer mensen in vaste dienst zijn gekomen?

A.

- Dat klopt inderdaad. Een deel van de uitzendkrachten heeft een vast of tijdelijk ambtelijk contract gekregen.
- Dat heeft ook te maken met de wet Werk en Zekerheid. De verhouding tussen uitzendkrachten en ambtelijke contracten is daarmee verschoven van [PM xxxx in xx naar xx] in 2019.

3.

Q. Hoe staat het met het ADR-onderzoek in relatie tot de betreffende aanbevelingen van de Commissie onderzoek Belastingdienst (COB)? Wanneer ontvangt de TK dit rapport?

A.

- Het ADR-onderzoek Aansturing en toezicht vanuit het kerndepartement op de BD is in de week van 11 juni op Rijksoverheid.nl geplaatst.

Toelichting

- De onvolkomenheid die is geconstateerd door de Algemene Rekenkamer is mede door dit rapport komen te vervallen. De aansturing en het toezicht op de Belastingdienst is dus mede vanwege dit rapport verbeterd.
- Het rapport is alleen op publicatie op rijksoverheid.nl gepubliceerd, en er is geen aparte aanbiedingsbrief richting de TK gestuurd. Dit is gebruikelijk bij de ADR-onderzoeken.

Q. Hoe staat het met het ADR-onderzoek gericht op de vraag op welke wijze de huidige cultuur van het Ministerie van Financiën kan worden versterkt? Wanneer ontvangt de TK dit rapport?

A.

Het rapport zal binnenkort worden gepubliceerd.

Toelichting

[PM De laatste stand van zaken wordt voorafgaand aan het debat aangevuld.] Bij het ADR-onderzoek Cultuur is sprake van gedeeld opdrachtgeverschap, zowel als BD. Het rapport is definitief en de managementreactie wordt nog toegevoegd. Dus deze kan binnenkort worden gepubliceerd.

4. EY – Brexit Belastingdienst (niet-Douane)

Vijf aanbevelingen - EY adviseert mij:

1. De **bedrijfsonderdelen** met hoge prioriteit voor te bereiden op de uitvoeringsagenda met expliciete & **directe sturing** op **voortgang**.
2. Te borgen dat de **werkgroepen operationeel** zijn, met duidelijke doelstellingen, fte-prioritering en detail planning.
3. Terugval-**scenario's op te stellen** voor de **piekbelasting** bij communicatie, klantcoördinatie en de BelastingTelefoon.
4. Een **voortgangsdashboard** en **integrale planning** op te stellen met risicoanalyses gebaseerd op de implementatieplannen.
5. De **herprioritering** in de bedrijfsonderdelen op detailniveau te versnellen en een **crisisteam** aan te wijzen.

Acties die ik heb ondernomen:

- **Alle aanbevelingen zijn overgenomen**; deels direct en deels door ze pragmatisch in te passen in de bestaande werkprocessen.
- Sinds de derde week van januari per belastingmiddel of dienstonderdeel een operationele **implementatiewerkgroep**.

- De werkgroepen hebben gedetailleerde doelstellingen met bijbehorende fte-prioritering.
 - De werkgroep coördinatoren monitoren of de acties op koers liggen en rapporteren wekelijks aan
- Brexit.**
- Inmiddels hebben alle werkgroepen alle acties die noodzakelijk zijn – ook de **herprioritering** van werk – voor een no deal Brexit uitgevoerd. De voorbereidingen passen naast het reguliere werk.
 - Daarbij is op de Brexit-datum de **maximale bezetting** bij de BelTel aanwezig en is een **crisisteam** operationeel.

Algemeen

- De Brexit is en blijft een grote en onvoorspelbare uitdaging. De uitkomst van de Brexit is nog altijd onzeker.
- Burgers en ondernemers zullen onder andere op het gebied van douane en belastingen de gevolgen van de Brexit ondervinden.
- De Belastingdienst doet zijn uiterste best om de gevolgen van de Brexit zo goed mogelijk op te vangen en burgers en bedrijven goed te informeren over de veranderingen.
- We volgen de ontwikkelingen rondom de Brexit nauwlettend en passen indien nodig onze voorbereidingen op aan.

Vorbereidingen Douane

- De Douane is direct, nadat het Kabinet op 16 februari 2018 daartoe opdracht heeft gegeven en de additionele middelen beschikbaar had gesteld, gestart met **uitvoering geven aan de voorbereidingen**.
- Douane is voorbereid om de eerste gevolgen van de Brexit op te vangen. Maar de voorbereidingen zijn nog niet volledig afgerond. Op het gebied van het werven en opleiden van het nieuwe personeel lopen nog activiteiten.
- Een belangrijk deel van die voorbereidingen betreft immers de werving, selectie en opleiding van de nieuwe douaniers. Gezien de omvang van het handelsvolume met het VK neemt het werk voor de Douane fors toe. Daarom zijn bij een no-deal 928 **extra douaniers** nodig.
- De voorbereidingen van de Douane zien daarnaast op andere terreinen: het nieuwe proces voor het ferryverkeer is ingericht waaronder **controlefaciliteiten, huisvesting en ICT**.
- Daarnaast behandelt de Douane ook de door de bedrijven ingediende verschillende soorten **verzoeken, zoals vergunningaanvragen**.
- Echter, ondanks alle voorbereidingen van Douane en bedrijfsleven kunnen er gezien de onzekerheden, complexiteit en **korte tijdspanne fricties in de logistieke keten optreden**.

- Door de Brexit ontstaat hoe dan ook een extra stap in de logistieke keten die er niet zou zijn geweest als het VK lid zou zijn gebleven van de douane-unie en de interne markt.

Voorbereidingen Belastingdienst (niet Douane)

- Naast Douane bereidt ook de rest van de Belastingdienst zich voor op een no-deal Brexit. Hoewel de impact daar minder groot is, is een goede voorbereiding niet minder van belang.
- Er zijn verschillende afhankelijkheden om goed voorbereid te zijn op een no deal Brexit. De belangrijkste is de mate van voorbereiding van het bedrijfsleven.
- Ik wil dat we ons zo goed als mogelijk voorbereiden. Daarom heb ik de Belastingdienst gevraagd om de Brexit een hoge prioriteit te geven op de uitvoeringsagenda.
- Tevens heb ik onze voorbereidingen laten valideren door een extern onderzoeksbureau, EY. Dat rapport en de impactanalyse van de Belastingdienst heb ik eind januari met uw Kamer gedeeld.
- We zijn direct aan de slag gegaan met de aanbevelingen van EY.
- **Alle aanbevelingen zijn overgenomen;** deels direct en deels door ze pragmatisch in te passen in de bestaande werkprocessen.

- Sinds de derde week van januari is er per belastingmiddel of dienstonderdeel een operationele **implementatiewerkgroep**.
- De werkgroepen hebben gedetailleerde doelstellingen met bijbehorende fte-prioritering.
- De coördinatoren van de werkgroep monitoren of de acties op koers liggen en rapporteren wekelijks aan **Brexit**.
- Inmiddels hebben alle werkgroepen alle acties die noodzakelijk zijn – ook de **herprioritering** van werk – voor een no deal Brexit uitgevoerd. De voorbereidingen passen naast het reguliere werk.
- Daarbij is op de Brexit-datum de **maximale bezetting** bij de BelTel aanwezig en is een **crisisteam** operationeel.
- Daarmee is de Belastingdienst op koers met de voorbereidingen voor een no-deal Brexit.
- Tijdens de procedurevergadering van 5 juni is het verzoek gekomen om na het zomerreces met elkaar te spreken over de operationele gevolgen van de Brexit. Ik ga daar, in de brief voorafgaand aan het AO, graag uitgebreid in op de stand van zaken van de voorbereiding op de Brexit.

Brexit- niet Douane

Communicatie

Q. Hoe informeert de Belastingdienst burgers en bedrijven over de Brexit?

A.

- Het is belangrijk dat burgers en bedrijven zich goed voorbereiden op de Brexit, inclusief op het no deal scenario. De Belastingdienst informeert burgers en bedrijven hier actief over via:
 - de Rijksbrede communicatie;
 - de algemene Belastingdienst kanalen;
 - informatie per brief.
- Hoewel de Belastingdienst dit zo goed als mogelijk probeert te doen, is het bedrijfsleven uiteindelijk zelf verantwoordelijk om zich goed en tijdig voor te bereiden.
- Voor de **Rijksbrede communicatie** werkt de Belastingdienst samen met departementen, uitvoeringsorganisaties en branche- en koepelorganisaties zoals de Kamer van Koophandel en VNO NCW.
- De Belastingdienst levert informatie aan voor de websites brexitloket.nl en rijksoverheid.nl/brexit. De informatie op rijksoverheid.nl is uitgebreid met een groot aantal Q&A's.

- De landelijke campagne met onder meer het blauwe karakter levert een belangrijke bijdrage om, juist ondernemers die zich tot dusver niet of beperkt hebben voorbereid, te activeren.
- De communicatie verloopt ook via de **eigen kanalen** van de Belastingdienst. Daarvoor is een landingspagina voor de Brexit ingericht op de website van de Belastingdienst.
- Via **brieven** worden ondernemers en burgers geïnformeerd over de veranderingen voor hun situatie. Daarin wordt ook verwezen naar de websites van de Belastingdienst, Douane en de Rijksbrede websites.

BelastingTelefoon

Q. Kan de BelastingTelefoon de piekbelasting rondom de Brexit-datum aan?

A.

- Bij een piekbelasting wordt door de BelastingTelefoon prioriteit gegeven aan de beantwoording van Brexit-vragen.
- De Belastingtelefoon spant zich daarmee in om burgers en bedrijven goed te informeren over de veranderingen.

Artikel 23 OB-vergunning

Q. Hoeveel ondernemers hebben inmiddels een artikel 23-vergunning voor de omzetbelasting aangevraagd?

A.

- 26.000 brieven zijn verstuurd naar ondernemers die met regelmaat goederen afnemen vanuit het VK en nog niet in het bezit zijn van een vergunning om handel te drijven met een 'derde land'.
- Eind mei waren er rond de 14.800 aanvragen binnengekomen bij de Belastingdienst.
- Er zijn meer dan 11.800 vergunningen verleend.

Bij ongeveer 2.350 aanvragen zijn nadere vragen gesteld. Deze aanvragen zijn nog in behandeling en worden zo snel mogelijk afgehandeld.

Afwijzingen

- Rond de 450 aanvragen zijn afgewezen.
- Daarnaast zijn 200 aanvragen afgewezen omdat deze bedrijven al een vergunning bleken te hebben.

Inhoudelijk doorvragen vergunning

- Met een dergelijke vergunning wordt de heffing van omzetbelasting bij invoer verschoven van het doen van de aangifte ten invoer naar de maandaangifte voor de omzetbelasting. Het niet hebben van een artikel 23 OB-

vergunning staat dus niet in de weg aan het invoeren van goederen uit het VK. Het is dus niet blokkerend.

- De Belastingdienst heeft actief contact gezocht met ondernemers met een groot invoervolume die nog niet hebben gereageerd. Zij worden gestimuleerd om hun aanvraag alsnog in te dienen.

Factsheet resultaten toezicht op aangiften Vpb 2016 van het MKB

- U heeft in het voorjaar aangeven dat u niet geïnformeerd hoeft te worden over de keuzes in het toezicht op aangiften Vpb van het mkb.
- U kunt deze stelling herhalen als de Kamer vraagt om nieuwe informatie over de resultaten van het toezicht.
- U heeft ten aanzien van het toezicht op de aangiften Vpb 2016 van het mkb de volgende stand van zaken gedeeld, op verzoek van het lid Omtzigt (CDA).

Resultaten toezicht aangiften Vpb van het mkb per 1 maart 2019 over het jaar 2016

Aangiften in categorie 1	58.500
Waarvan: wordt conform aangifte afgedaan na <i>beoordeling</i>	35.000
Waarvan: te <i>behandelen</i>	23.500
Nog te behandelen aangiften per 1 maart 2019	12.000
Behandelde aangiften 1 maart 2019	11.500
Waarvan: gecorrigeerd	2.800
Waarvan: wordt conform aangifte afgedaan na <i>behandeling</i>	8.700
Bedrag van de gecorrigeerde Vpb-grondslag (saldo, in miljoenen)	520

Resultaten toezicht aangiften die in november 2018 van categorie 2 naar categorie 1 zijn overgeheveld

Van categorie 2 naar categorie 1 overgehevelde aangiften	2500
Waarvan: beoordeeld per 1 maart 2019	1400
Waarvan: nog te beoordelen per 1 maart 2019	1100
Van de beoordeelde aangiften (1400): na <i>beoordeling</i> conform aangifte afgedaan	800
Van de beoordeelde aangiften (1400): <i>behandeld</i> door vaktechnische experts ter beoordeling van de belastingplicht	600
Waarvan: niet-belastingplichtige stichtingen en verenigingen	320
Bedrag van de gecorrigeerde Vpb-grondslag (saldo, in miljoenen)	11

- U heeft toegezegd voor de zomer een update van deze cijfers aan de Kamer te sturen, samen met de uitkomsten van de steekproef in de aangiften die van categorie 2 naar categorie 3 zijn overgeheveld.

5.

Q. Wanneer ontvangt de Kamer de resultaten van de toegezegde steekproef in de niet-beoordeelde risicovolle aangiften?

Q. Wanneer ontvangt de Kamer de update van de resultaten van het toezicht op aangiften Vpb 2016 van het mkb?

A.

- U ontvangt deze nog voor het zomerreces, dus in de komende weken.

Factsheet Onderzoek ADR

- Begin 2019 heeft de ADR een onderzoek gedaan naar de implementatietrajecten van de AVG voor zowel het kerndepartement van Financiën als de Belastingdienst.
- Op basis van de bevindingen heeft de ADR aanbevelingen gedaan.
- Het rapport van de ADR geeft de situatie van februari 2019 weer. De periode februari-mei 2019 heeft de Belastingdienst gebruikt om de bevindingen van de ADR weg te nemen.
- De Belastingdienst heeft uitvoering gegeven heeft aan de aanbevelingen van de ADR.

Om de uitvoering van de aanbevelingen toetsen, zal de ADR worden gevraagd een aanvullende audit te doen op de implementatie van de AVG-aanbevelingen die zij heeft gedaan.

De aanbevelingen van de ADR zijn:

1) Hertoets van alle AVG-acties: Maatregelen uit de risico- en issueanalyse zijn nogmaals bezien.

2) Meer projectmatige aanpak: Centrale sturing van AVG-aanpak is belegd bij concerndirectie. Zij roepen dienstonderdelen en datacoördinatoren frequenter bijeen.

3) Proactieve rol van VIO-office Belastingdienst en privacyofficer: Ondersteuning en overleggen door CIO-office en privacyofficers maken onderdeel uit van reguliere werkwijze.

4) Opstellen beleidskaders met uitvoerende onderdelen: Privacyofficer begeleidt het uitwerken van beleidskaders naar uitvoeringsrichtlijnen voor individuele directies.

5) Inrichten project voor structurele verbeteracties voor naleving van de AVG, maar met breder bereik: Verbeteracties worden uitgevoerd in het reguliere beheersproces.

6) Aandachtspunten voor aantoonbare naleving van de AVG: Belastingdienst werkt onder meer aan het verbeteren aan inzicht in het gebruik van persoonsgegevens.

6. AVG

Q. Is de Belastingdienst inmiddels AVG-proof?

A.

- Ondanks grote inspanningen voldoet de Belastingdienst nog niet volledig aan de AVG.
- Hierover heb ik uw Kamer 28 mei per brief geïnformeerd.
- Daarin heb ik aangegeven dat de Belastingdienst nog één maatregel moet nemen, namelijk het verwijderen van verouderde gegevens.
- Voor de documenten en gegevens die nog niet verwijderd konden worden, heeft de Belastingdienst risicobeperkende (mitigerende) maatregelen genomen.
- Op alle overige aspecten voldoet de Belastingdienst wel aan de AVG.

Q. Waarom zijn verouderde gegevens nog niet verwijderd?

A

- Het verwijderen van verouderde gegevens is een zeer complexe aangelegenheid. Dit heeft twee oorzaken.
- Ten eerste zegt de bestandsnaam onvoldoende over de inhoud van digitale documenten. Daarom moeten deze documenten allemaal handmatig beoordeeld worden.
- Dit is zeer arbeids- en tijdsintensief.
- Ten tweede staan veel gegevens op oude systemen, waarbij het niet mogelijk is verouderde gegevens conform de AVG-normen te verwijderen. Hiervoor zijn ingrijpende systeemveranderingen noodzakelijk.

Tijdelijke maatregelen

- De Belastingdienst heeft mitigerende maatregelen genomen om verwerking van verouderde gegevens te voorkomen.
- De documenten worden in een datakluis geplaatst waartoe medewerkers van de Belastingdienst geen toegang hebben. Alleen aangewezen beheerders hebben deze toegang.
- De documenten in de datakluis worden nader beoordeeld. Wanneer zij geen gegevens met permanente waarde bevatten, worden de documenten verwijderd.

Q. Wanneer is de verwijdering van verouderde gegevens afgerond?

A.

- Dat kan ik op dit moment niet zeggen.
- Deze documenten moeten allemaal handmatig beoordeeld worden. Dit is zeer arbeids- en tijdsintensief.
- Afronding is onder meer afhankelijk van de inhoud en de grootte van deze documenten.
- Dit kan onvoldoende worden afgeleid aan de bestandsnamen van de betreffende documenten.
- Daarnaast dienen een aantal verouderde systemen ingrijpend te worden aangepast. Afronding hiervan is onder meer afhankelijk van andere systeemaanpassingen, bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe wetgeving.

Q. Voldoet de Belastingdienst aan AVG?

A.

- De Belastingdienst blijft zich inspannen om de AVG duurzaam na te leven.
- Naleving van de AVG is geen statisch gegeven, maar vraagt voortdurend aandacht.
- Naleving van de AVG wordt getoetst in het reguliere beheersproces. Indien nodig worden processen geactualiseerd.
- Ook zijn activiteiten ontwikkeld om de kennis en bewustwording van de AVG te vergroten onder de medewerkers van de Belastingdienst.

7. Factsheet nieuw btw-identificatienummer/ BSN uit btw-identificatienummer

- Per **1 januari 2020** wordt door de Belastingdienst de zogenoemde factuurvariant gerealiseerd.
- **Alle circa 1,7 miljoen eenmanszaken** krijgen in het najaar een nieuw btw-identificatienummer **zonder BSN**.
- Dit btw-id is geldig vanaf **1 januari 2020** en moet vanaf die datum worden gebruikt. De betreffende eenmanszaken moeten met de Belastingdienst nog wel blijven communiceren met hun bestaande omzetbelastingnummer waarin het BSN nog is verwerkt.
- Voor de eenmanszaak heeft de wijziging drie gevolgen.
 1. In de eerste plaats moet de eenmanszaak zijn nieuwe btw-ID gebruiken in inkoop- en verkoopfacturen. Dit betekent dat de ondernemer zijn leveranciers en afnemers over zijn nieuwe btw-ID moet informeren. Dit is cruciaal bij eenmanszaken die intracommunautair handelen.
 2. In de tweede plaats moet de ondernemer die nu gebruik maakt van de mini one stop shop (MOSS) zijn nieuwe btw-ID voor MOSS gaan gebruiken per 1 januari 2020.

3. In de derde plaats moet de eenmanszaak in voorkomende gevallen zijn btw-ID op zijn website vermelden als hij btw-plichtig is en goederen of diensten via een website aanbiedt. Dit is een verplichting op grond van het Burgerlijk Wetboek, en geen fiscale verplichting).

- **Rechtspersonen krijgen geen nieuw btw-identificatienummer** en worden dus niet direct geraakt door deze wijziging. Zij krijgen er wel mee te maken, namelijk voor zover het btw-identificatienummer van hun klanten of leveranciers (eenmanszaken) wijzigt.
- Bij brief van 19 december 2018 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het besluit om het advies van de commissie van deskundigen over te nemen en de factuurvariant per januari 2020 te realiseren.
- De realisatie van de factuurvariant is door de Belastingdienst eind 2018 gestart en kent twee fasen.
 1. De eerste fase betreft de impactanalyse om de benodigde capaciteit voor en kosten van het realiseren van de factuurvariant in beeld te brengen. Deze fase is afgerond in februari 2019 waarbij de IV-portfolio is geherprioriteerd.

2. Fase 2 van de implementatie is in februari 2019 gestart. In deze fase wordt ook alle communicatie van de Belastingdienst naar de doelgroep bekeken en aangepast en worden externe belanghebbende partijen (zoals softwareleveranciers) geïnformeerd over de wijzigingen.

- **De realisatie van het programma ligt op koers.** Ik heb dit programma aangemeld bij de Audit dienst Rijk (ADR). De ADR is gevraagd onderzoek te doen naar de sturing en beheersing (oftewel de governance) van het programma, gericht op de implementatie van de factuurvariant voor het IV spoor. Het ADR-rapport van bevindingen wordt in Q3 2019 verwacht. Uiteraard zal ik u een kopie van het rapport sturen.

8.ICT Portfolioproses

Belastingdienst: betere balans vraag en aanbod

Belastingdienst steeds beter georganiseerd

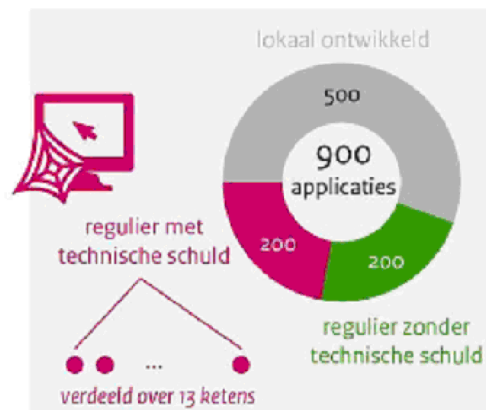
➔ *Problemen scherper in kaart*

Steeds meer capaciteit nodig voor onderhoud ICT

Steeds minder capaciteit beschikbaar voor:

Modernisering ICT
Nieuwe wetgeving
Vernieuwing

Aanpak meerjarig

2019

Vraag en aanbod in evenwicht gebracht door:

- 1 Borgen continuïteit primair proces
- 2 Wetgevende trajecten (Belastingplan 2019)
- 3 Vernieuwing (Beheerst Vernieuwen)

2020 en verder

Vergroten ICT capaciteit

Verminderen ICT vraag

Verkleinen impact wetgeving

Lange termijn

ICT vergt minder onderhoud

Meer ruimte voor nieuwe wetgeving

Factsheet ICT portfolioproses Belastingdienst

De probleemanalyse

- De Belastingdienst had tot vorig jaar geen integraal zicht op het ICT portfolio.
- Dankzij 'Beheerst Vernieuwen' is er nu een veel beter beeld.
- Maar meer weten maakt niet altijd gelukkig.
- In de ICT-applicaties zit een hoge mate van achterstallig onderhoud (technische schuld).
- Daardoor moet een steeds groter deel van de beschikbare ICT-capaciteit worden besteed aan beheer en onderhoud.
- Dat gaat ten koste van de beschikbare capaciteit voor wetgeving, vernieuwing en modernisering informatievoorziening (IV).
- Voor 2019 portfolio sluitend gemaakt: voor een aantal ketens betekent dit dat zij niet of nauwelijks kunnen werken aan het terugdringen van de technische schuld of aan vernieuwingen die efficiënter werken mogelijk moeten maken.
- De komende jaren blijven vragen om een inspanning om de *vraag* naar ICT-capaciteit en *aanbod* van ICT-capaciteit bij elkaar te brengen. Bij het uitblijven van maatregelen voor modernisering zal er naar verwachting steeds meer

capaciteit nodig zijn voor het borgen van de continuïteit

Externe toetsing

- De onderbouwing van de probleemanalyse is getoetst door de ADR; de ADR onderschrijft dat inzicht is toegenomen en dat meer capaciteit nodig is om ruimte te creëren voor de modernisering van IV en vernieuwing.
- Ik heb opdracht gegeven voor aanvullend extern onderzoek: kijk naar kwaliteit, betrouwbaarheid en stabiliteit van de cijfers en doe suggesties voor verbeteringen.

De aanpak

- Mijn aanpak: stap-voor-stap, conform de lijn van Beheerst Vernieuwen
- Dit bestaat uit drie componenten: verbeteren van het portfolioproces, vergroten van het aanbod en het verkleinen van de vraag.
- Verbeteren van het proces:
 - Meer planmatig werken op basis van een planning voor een langere periode en op basis van domeinarchitecturen; daadwerkelijk sturen op die planning
- Vergroten van het aanbod:

- Net externe doorlichting van IV-organisatie gestart. Die moet het mogelijk maken om meer dezelfde mensen meer te doen
- Investeren in structurele ICT-capaciteit; in mensen die kennis opbouwen van de bestaande systemen, van de gebruikte technologie en van de fiscale inhoud
- Voor het verkleinen van de vraag noem ik in de brief een aantal acties:
 - Op zoek gaan naar mogelijkheden om beleidsinitiatieven zonder ICT uit te voeren.
 - Wetswijzigingen beperken tot parameterwijzigingen (percentages en bedragen aanpassen).
 - Op zoek gaan naar mogelijke andere uitvoerders dan de Belastingdienst.
- In het uiterste geval moet een beleidsluwe periode niet worden uitgesloten.
- Aan het eind van dit jaar ligt er voor drie probleemketens een concreet plan van aanpak, waarin de drie componenten van mijn aanpak terugkomen.

Q. Wat zijn de concrete gevolgen voor voorgenomen wetgeving van de 'beleidsvakantie' voor de Belastingdienst?

A.

- Mijn aanpak bestaat uit drie componenten: het verder verbeteren van het portfolioproces, het vergroten van het ICT-aanbod en het verkleinen van de ICT-vraag
- Tegen het einde van dit jaar ligt er voor drie probleemketens een concreet plan van aanpak; een beleidsluwe periode zou daar deel van kunnen uitmaken
- Niet zinvol om nu te speculeren over mogelijke gevolgen voor komende wetgeving: hét instrument om dat per wetsvoorstel of beleidsinitiatief te beoordelen is de zogeheten uitvoeringstoets. Uw Kamer is daarmee bekend, want bij elk wetsvoorstel wordt deze meegezonden
- Zolang geen sprake is van een concreet voorstel waarop de uitvoeringstoets wordt uitgevoerd, is er geen antwoord te geven op de vraag of een bepaalde maatregel wel of geen doorgang kan vinden.

- Ik merk op dat de situatie per keten verschilt, waardoor het ook niet mogelijk is een algemene uitspraak te doen over wat wel en niet mogelijk is
- Via uitvoeringstoetsen informeer ik uw Kamer over de consequenties van de ICT-problematiek bij wetsvoorstellen. Via reguliere rapportages informeer ik u over de resultaten van de brede aanpak

Toelichting

- De vraag kan zijn geïnspireerd door een artikel in de Volkskrant onder de titel '**Belastingdienst vraagt politiek om beleidsvakantie: even geen complexe wijzigingen**'. Het artikel concentreert zich op een van de componenten van uw aanpak: het verkleinen van de vraag.
- De Volkskrant speculeert over de gevolgen van een beleidsluwe periode en noemt een aantal specifieke wettelijke maatregelen die zouden kunnen worden geraakt (klimaatmaatregelen, autobelastingen)
- Spreeklijn is om daar niet concreet op in te gaan.
- Vraag vanuit de Kamer kan zijn toch iets te zeggen over de gevolgen voor het Klimaatakkoord. Desgewenst kunt u dan het volgende zeggen:
 "Ten aanzien van het Klimaatakkoord kan ik al wel zeggen dat vooral parameterwijzigingen aan de orde zullen zijn; die kan de Belastingdienst implementeren. Als er in dat kader

nieuwe fiscale wetgeving komt, zal die waarschijnlijk bij een andere uitvoerder dan de Belastingdienst terechtkomen”.

9. Factsheet resultaten 18 Beheerst vernieuwen- projecten Belastingdienst april 2018 – mei 2019

Sinds de introductie van de aanpak Beheerst vernieuwen in april 2018 hebben de volgende projecten van de Belastingdienst zichtbare resultaten opgeleverd **voor burgers, bedrijven of medewerkers.**

De 5 projecten uit de Aprilbrief

- **Online bezwaarvoorziening (OBV) en Logistieke werkstroombesturing (LWB):**
 - OBV: sinds 8 maart 2018 is het mogelijk om digitaal bezwaar voor de inkomensheffing in te dienen: gemiddeld ruim 600 bezwaren per week digitaal.
 - LWB: sinds 15 maart 2018 is LWB geïmplementeerd voor de bezwaren inkomensheffing en zorgverzekeringswet
- **Deformaliseren Inkomensheffing (IH) en Risicotool IH:**
 - Deformalisering van MijnBelastingdienst-posten (circa 80.000) waarbij een pop up-scherm wordt ingebouwd waarin staat dat een wijziging op de aangiftes van de inkomstenbelasting niet langer als bezwaar zal worden

behandeld, maar als verzoek.

- Op 11 februari 2019 is de Risicotool bezwaar IH niet-winst landelijk uitgerold. De Risicotool IH winst wordt naar verwachting 1 juli opgeleverd.
- **Optimaliseren interactiemiddelen auto:** de interactie met burgers wordt verbeterd door formulieren voor de belasting van personenauto's en motorrijwielen (bpm) te digitaliseren en online aan te bieden en te verwerken.
- **Ondersteuning medewerker Inning:** met het onderdeel Uitvoering beslagopdrachten, voor een betere uitvoering van beslagopdrachten in de deurwaardery en de invordering, is in 2018 op 3 locaties proefgedraaid. Landelijk proefdraaien is gestart op 11 maart 2019.
- **Dynamisch monitoren:** dit wordt doorontwikkeld om een sluitend systeem te maken. De pilot voor het 'early warning system' voor grote ondernemingen draait in de maanden maart-juni 2019. In februari 2019 is bij het Landelijk incassocentrum Groningen gestart met een pilot 'geprofileerde belsignalen' om proactief telefonisch contact met de belastingplichtige op te nemen.

De andere projecten van Beheerst vernieuwen

- **Inkomensheffing:**
 - Het project **Ambtshalve aanslagregeling** is deels afgerond. De medewerkers worden hierdoor ontlast bij het vastleggen van het verslag van heffing.
 - Het project **Middeling** is in maart 2019 succesvol

geïmplementeerd.

- Het project **Migratie** houdt in dat er in fasen een digitaal voorgevuld M-Biljet wordt gerealiseerd.
- Het project **Partners** betreft een procesinrichting waarbij aangiften met partnerrelaties juist, tijdig en volledig verwerkt kunnen worden.
- Het project **Toezicht** zorgt ervoor dat aanvullingen van de belastingplichtige op de initiële aangifte langer gevoegd kunnen worden. Medio 2019 wordt de volledige functionaliteit geïmplementeerd.
- Het project **Vereenvoudigen en Vernieuwen UDA** (uitnodigen tot het doen van aangifte) zorgt ervoor dat o.a. aangifteplichtigen een attendering van de Belastingdienst ontvangen.
- Door het project **Voorlopige aanslag**, was er begin 2019 een afname zichtbaar (30%) van het aantal klachten en telefoontjes over deze aanvraag en waren ruim 93.000 voorlopige aanslagen geautomatiseerd opgelegd.
- **Wegen en detectie**: Eerste zichtbare resultaten worden in 2020 verwacht.

Daarnaast zijn in januari 2019 de volgende projecten vanuit de Beheerst vernieuwen-aanpak gestart:

- Geldzaken in het klantportaal
- Risicobeoordeling OB-positief en nul

- Aanmelden/wijzigen/beëindigen onderneming
- Analysetools
- Optimaliseren ATB

Projecten uit eerdere vernieuwingsprogramma's

Daarnaast heeft de Belastingdienst nog zo'n 20 projecten in uitvoering van eerdere vernieuwingsprogramma's. Deze leiden ook tot zichtbare resultaten, zoals de succesvolle proef voor het betalen met iDeal voor zzp'ers en automatische incassomogelijkheden bij betalingsregelingen.

10. Factsheet werving

Hoe ziet de wervingsopgave 2019 eruit?

De wervingsopgave voor 2019 is 3450 fte externe instroom. Dit is in oktober 2018 berekend op basis van de formatie eind 2019, minus de bezetting en minus de geraamde uitstroom.

Wervingsaanpak

Vanaf juli 2018 is de wervingsaanpak geïntensiveerd:

- De wervingscapaciteit bij het Employability Center, het eigen wervings- en selectiebureau van de Belastingdienst is verdubbeld van 31 fte naar 76 fte.
- Er wordt groepsgewijs en permanent geworven voor schaarse doelgroepen, te weten, accountants, fiscalisten, data-analisten en ICT-ers.
- Er is een selectieboulevard geïntroduceerd. Daarin vinden alle gespreksronden op één dag plaats en ontvangen sollicitanten, indien geschikt, aan het einde van de dag meteen een aanbod voor een aanstelling.
- De doorlooptijd van de selectieprocedure is sterk verkort van zes tot acht maanden naar één tot vier maanden.
- De arbeidsmarktcampagne is gepersonaliseerd om potentiële kandidaten een beter beeld te geven van het werken bij de Belastingdienst.
- Er is veel aandacht besteed aan het vergroten van de zichtbaarheid op de arbeidsmarkt via verschillende kanalen, zoals: stages, gastcolleges, arbeidsmarktevents en vacature- en netwerksites.
- Uiteraard houdt de Belastingdienst vast aan de bestaande kwaliteitseisen van zowel de werving als van de nieuwe

medewerkers.

Deze wervingsaanpak is zeer succesvol gebleken. Vanaf september 2018 is de instroom per maand hoger dan de uitstroom en deze lijn zet zich in 2019 voort.

Cijfers in- en uitstroom t/m mei 2019

	Q1 2019
Uitstroom (realisatie)	-418
Instroom (realisatie)	1199
Saldo gerealiseerd	781

Tabel 1 realisatie Q1 2019

• **Raming 2019:**

- Instroom 3450 fte
- Uitstroom -1600 fte
- Saldo (toename in bezetting) 1850 fte

• **Reeds bekende realisatie januari-mei 2019:**

- Instroom 1563 fte
- Uitstroom 714 fte
- Saldo (toename in bezetting) 849 fte

Conclusie:

- Voor 2019 resteert een wervingsopgave van 1887 fte. Op basis van huidige instroom t/m mei 2019 is de verwachting dat de totale wervingsopgave van 3450 fte in 2019 wordt behaald.
- De Belastingdienst blijft prioriteit geven aan het realiseren van deze wervingsopgave.
- Het succes van de werving is mede afhankelijk van de werkelijke uitstroom, de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van voldoende gemotiveerde en

gekwalficeerde sollicitanten.

- Indien tussentijds blijkt dat de realisatie van de werving met deze wervingsaanpak beduidend achterblijft bij de huidige ramingen, dan zal bekeken worden of aanvullende maatregelen nodig zijn.

Formatie/bezetting

	Q4 2018	Q1	Q2	Q3	Q4
Formatie	28.599	29.816	29.816	29.816	29.816
Bezetting eind kwartaal (raming)	27.730	28.397	29.019	29.369	29.719
Bezetting eind kwartaal (realisatie)	27.897	28.669			
Uitstroom per kwartaal (raming)	-384	-400	-400	-400	-400
Uitstroom per kwartaal (realisatie)	-266	-418			
Instroom per kwartaal (raming)	750	900	750	750	750
Instroom per kwartaal (realisatie)	800	1.199			
Saldo geraamd	366	500	350	350	350
Saldo gerealiseerd	534	781	-	-	-

Tabel 2 Raming en realisatie formatie, bezetting, in- en uitstroom per kwartaal

NB: De wervingsaanpak heeft geresulteerd in een hogere instroom in Q1 dan verwacht. De prognose voor Q2 en Q3 is aangepast van 900 fte naar 750 fte. De prognose voor Q4 is ongewijzigd. De totale wervingsopgave voor 2019 blijft hiermee 3450 fte.

Q. Wat is de omvang van de wervingsopgave?

A.

- De wervingsopgave voor 2019 is 3450 fte externe instroom. Dit is in oktober 2018 berekend op basis van de formatie eind 2019, minus de bezetting en minus de geraamde uitstroom.
- Voor 2019 resteert een wervingsopgave van 1893 fte. [PM dubbel check] Op basis van huidige instroom t/m mei 2019 is de verwachting dat de totale wervingsopgave van 3450 fte in 2019 wordt behaald.

Q: Hoe ziet uw wervingsaanpak eruit?

A.

- De wervingsaanpak ziet op een intensivering op verschillende disciplines.
- Zo is de wervingscapaciteit bij het Employability Center, het eigen wervings- en selectiebureau van de Belastingdienst, verdubbeld van 31 fte naar 76 fte.
- Is er een selectieboulevard geïntroduceerd. Daarin vinden alle gespreksronden op één dag plaats en ontvangen sollicitanten, indien geschikt, aan het einde van de dag meteen een aanbod voor een aanstelling.
- Wordt er groepsgewijs en permanent geworven voor schaarse doelgroepen, te weten, accountants, fiscalisten, data-analisten en ICT-ers.
- Daarnaast is de arbeidsmarktcampagne gepersonaliseerd om potentiële kandidaten een beter beeld te geven van het werken bij de Belastingdienst.
- En is er veel aandacht besteed aan het vergroten van de zichtbaarheid op de arbeidsmarkt via verschillende kanalen, zoals: stages, gastcolleges, arbeidsmarktevents en vacature- en netwerksites.

- Door de verschillende inspanningen is de doorlooptijd van de selectieprocedure sterk verkort van zes tot acht maanden naar één tot vier maanden.
- Uiteraard houdt de Belastingdienst vast aan de bestaande kwaliteitseisen van zowel de werving als van de nieuwe medewerkers.
- Uiteindelijk is deze wervingsaanpak zeer succesvol gebleken. Vanaf september 2018 is de instroom per maand hoger dan de uitstroom en deze lijn zet zich in 2019 voort.

11. ICT

De Belastingdienst werkt aan het op orde krijgen van de ICT. Centraal in deze aanpak staan:

- Het sturen op vernieuwing via **domeinarchitecturen**
- Het verminderen van onze **technische schuld**
- Het vergroten van onze **wendbaarheid**

Het ICT-landschap kent ca. 900 applicaties. Veel systemen zijn verouderd, de uitgaven voor beheer en onderhoud zijn hoog en het doorvoeren van nieuwe wet- en regelgeving vergt vaak grote inspanningen.

Via **domeinarchitecturen** sturen we op inhoudelijke samenhang. Door middel van domeinarchitecturen krijgen we inzicht in de huidige en de gewenste situatie over de ICT van de Belastingdienst en hoe we deze beheerst kunnen moderniseren.

Het aantal applicaties met **technische schuld** willen we verminderen van 50% naar maximaal 30% eind 2022.

Het aanpakken van de doorlooptijden voor het maken en aanpassen van systemen, moet leiden tot een betere **wendbaarheid**. Dit komt tot uiting in de jaarlijkse Parameterbrief.

Door het verkleinen van onze technische schuld, het verhogen van onze wendbaarheid en vernieuwing ontstaat ook een **gezondere**

uitgavenverhouding tussen onderhoud en vernieuwing.

Q. Hoe staat het met de modernisering van de IV-landschap (MIV) van de Belastingdienst?

A.

- Vanaf 2017 werken we aan het verminderen van het applicaties met achterstallig onderhoud, oftewel de **technische schuld**. We concentreren ons op de centrale applicaties van de Belastingdienst.
- Hiervoor is het programma Modernisering IV-landschap opgericht. Dit meerjarig programma geeft inhoud en sturing aan het verminderen van technische schuld.
- De hoeveelheid achterstallig onderhoud in applicaties die binnen de scope van het programma Modernisering IV-landschap vallen is teruggebracht van 55% naar circa 49% [PM dubbel check).
- Tegelijkertijd is, zoals ik ook in mijn brief 'Uitkomsten ICT-portfiloproces' van 28 mei jl. heb gemeld, van een deel van het applicatielandschap de technische kwaliteit achteruitgegaan. Dit leidt tot een negatieve correctie van 5%. Per saldo is het achterstallig onderhoud daarom nu 54% [PM dubbel check].
- Die achteruitgang betekent dat de doelstelling voor 2019, zijnde 44%, onder druk staat.

- Het programma Modernisering IV-landschap heeft de einddoelstelling om de hoeveelheid achterstallig onderhoud terug te dringen tot 30 procent.

Q. Is als de modernisering van de IV-landschap is afgerond de technische achterstand geheel weggewerkt?

A.

De doelstelling van MIV (Modernisering IV landschap) is, zoals beschreven in het bestedingsplan het terugbrengen van de technische schuld uitgedrukt in het percentage applicaties met technische schuld tot 30%.

Q. Hoe staat het met uw toezegging m.b.t. de IV-doorlichting?

A.

- Na mijn toezegging aan uw Kamer is er een aanbestedingstraject gestart. Op 4 juni jl. is de opdracht definitief gegund aan Ernst & Young. Het onderzoek start in juni.
- Doel van het onderzoek door EY is om inzichten te verkrijgen die de kwaliteit van de ICT en het bijbehorende proces van voortbrenging structureel verbeteren. Het gaat daarbij niet om de ICT in enge zin, maar om alle stappen in ICT-projecten van begin tot eind. Ook de continuïteit van het IV-landschap vormt onderwerp van onderzoek.
- De doorlichting duurt 6 maanden. Het eindrapport wordt naar verwachting in november opgeleverd.

Achtergrondinformatie: EY heeft als taak te komen tot een onderbouwde beantwoording van de volgende 3 hoofdvragen op het gebied van organisatie, kosten en besturing:

1. In welke mate is de Directie IV in staat om aan de doelstellingen van de Belastingdienst bij te dragen?
2. In welke mate is de Directie IV kostenefficiënt?

3. Welke bevindingen verduidelijken en verbeteren de besturing en beheersing door de Directie IV?

12. Sturing en Beheersing Programma

Managementinformatie en Risicomanagement

Aanleiding programma Managementinformatie en Risicomanagement

- In 2018 is besloten tot inrichting van het programma Managementinformatie en Risicomanagement (MI/RM). Het programma eindigt in 2022.
- Dit programma komt voort uit:
 - de door de Algemene Rekenkamer (ARK) geconstateerde onvolkomenheden;
 - de adviezen van onder andere de Commissie Onderzoek Belastingdienst op het gebied van managementinformatie; en
 - de problematiek in 2018 rond de informatievoorziening voor erfbelasting.
- Vanwege de samenhang tussen managementinformatie en risicomanagement is besloten deze onderwerpen gezamenlijk aan te pakken.
- Het programma Managementinformatie en Risicomanagement is onder 'beheerst vernieuwen' opgenomen als onderdeel van de pijler sturing & beheersing.

De andere twee pijlers binnen 'beheerst vernieuwen' richten zich op ICT en personeel.

- In februari 2019 is na review door een extern adviesbureau het programmaplan vastgesteld. In februari is eveneens het bestedingsplan voor de financiering goedgekeurd.
- Vanwege het tijdelijke karakter van het programma Managementinformatie en Risicomanagement, de benodigde specifieke expertise en de onderkende noodzaak om snel voortgang te boeken wordt externe expertise en capaciteit ingehuurd.

Doel van het programma

- Het programma richt zich op het genereren van betrouwbare (management)informatie over het presteren van de Belastingdienst en integraal risicomanagement.
- Het programma levert de volgende resultaten:
 - Kaders voor managementinformatie en risicomanagement.
 - Concern managementinformatie (KPI's begroting IX) en keten managementinformatie voor sturing.
 - Ingericht strategisch risicomanagement, risicomanagement op ketens en operationeel risicomanagement.
 - Ingerichte instrumenten (o.a. dashboards, risico strategiekaarten).

Het programma levert beter inzicht in de relatie tussen strategische doelen, uitvoering en duidelijkheid over de doelstellingen. Daarnaast wordt inzicht en overzicht gecreëerd om beheerst te kunnen sturen en te verantwoorden en ontstaat daarbij ook zicht op en beheersing van de daarbij horende risico's.

Aanpak

- Onderscheiden worden daartoe de volgende deelprogramma's:
 - Concern managementinformatie Dit deelprogramma zorgt voor herijking van de strategische KPI's op de doelen van de Belastingdienst (begroting IX), realiseert uniformering en structurering van managementinformatie producten door kaderstelling en ontwikkelt dashboards om de beschikbare MI op concernniveau eenduidig en toegankelijk te maken. De (door)ontwikkeling van het uitgavenmodel en budgetmodel maken eveneens deel uit van dit deelprogramma.
 - Keten managementinformatie Dit deelprogramma ondersteunt de ketens bij het in kaart brengen van de behoefte aan en beschikbaarheid van managementinformatie, voert regie op aanpassingen die nodig zijn om managementinformatie beschikbaar te maken en ontwikkelt dashboards om de beschikbare managementinformatie op ketens eenduidig en toegankelijk te maken.
 - Risicomanagement Dit deelprogramma stelt kaders op voor risicomanagement en draagt bij aan een cultuur waar risicomanagement onderdeel is van dagelijkse

sturing. Het ondersteunt de ketens bij het in kaart brengen van de behoefte aan en beschikbaarheid van risicomanagement, zorgt voor inzicht over de werking van de beheersmaatregelen over ketenrisico's voor risicomanagement, zet het strategisch en operationeel risicomanagement als instrument op en rolt het binnen de Belastingdienst uit.

- Verandermanagement Dit deelprogramma richt zich op de cultuur- en gedragsverandering die noodzakelijk is om managementinformatie en risicomanagement ook echt in de organisatie werkend te krijgen. Het deelprogramma verandermanagement sluit aan op het onderwerp Versterking Leiderschap en Cultuur dat ook onderdeel uitmaakt van de pijler Sturing en beheersing binnen 'beheerst vernieuwen'.

Verwachte planning

- Op basis van de huidige planningen is het deelprogramma concern managementinformatie eind 2020 afgerond.
Afronding van het deelprogramma keten managementinformatie is voorzien eind 2021.
Risicomanagement loopt door tot en met 2022.
Verandermanagement volgt de planning van de andere deelprogramma's.

13. Factsheet schenk- en erfproblematiek algemeen

Schenk- en erfbelasting

Algemeen

- **Sinds eind 2017** bij de schenk- en erfbelasting achterstanden in de aanslagoplegging werden geconstateerd door problemen bij het opleveren van nieuwe ICT-systemen, is **gewerkt aan het terugbrengen** daarvan.
- Ik heb sindsdien regelmatig met uw Kamer over dit onderwerp gesproken.
- In **november 2018 is de Tweede Kamer** per brief geïnformeerd over de **stand van zaken** inlopen werkvoorraden schenk- en erfbelasting, knelgevallenregeling en de maatregelen om de kwaliteit van het aangifteproces verder te verhogen. In de 23^e halfjaarsrapportage bent u geïnformeerd over de meest recente stand van zaken.
- De **aanvullende maatregelen zijn geïmplementeerd**.
- De aandacht is dit jaar gericht op de **tijdige toevoeging** van een aantal **kritische IV-functionaliteiten** aan de ICT-systemen.

Erfbelasting

- Het proces van de erfbelasting komt in de loop van dit jaar naar verwachting steeds dichterbij een normaal procesverloop. De productieplanning van de aangiftebehandeling is zo opgezet dat er rekening wordt gehouden met de wettelijke termijnen, kasstroom en afgesproken doelen in doorlooptijd en voorraden.
- De ADR is gevraagd onderzoek te doen naar de kwaliteit van het proces en de uitvoering door de Belastingdienst van het uitnodigen tot het doen van een aangifte erfbelasting en waar mogelijk aanbevelingen ter verbetering te doen.
- Daarnaast zal het **Centraal Planbureau** onderzoek doen naar de **relevante grondslagontwikkeling** van de schenk- en erfbelasting.

Schenkbelasting

- De ICT- en productieplanning 2019 voor de schenkbelasting is erop gericht in 2019 de opgelegde voorlopige aanslagen schenkbelasting 2017, definitief vast te stellen.
- Hiermee wordt beoogd dat er de voorlopige aanslagen schenkbelasting in 2020 niet verjaren, zodat de belastingontvangsten die hier uit volgen worden veiliggesteld.

De Tweede Kamer heeft de Algemene Rekenkamer gevraagd om onderzoek te doen naar de erf- en schenkbelasting. Ik wacht de reactie van de Rekenkamer af. De Belastingdienst is uiteraard bereid aan dit onderzoek zijn volle medewerking te geven.

Onderzoeken

- De **ADR** is verzocht om onderzoek te doen naar de **kwaliteit van het proces en de uitvoering door de Belastingdienst van het uitnodigen tot het doen van een aangifte erfbelasting** over de jaren 2017 en 2018 en waar mogelijk aanbevelingen ter verbetering te doen. De ADR is onder meer gevraagd of erfgenamen terecht wel of niet zijn uitgenodigd. Daarbij vraag ik aandacht voor de verbeteringen in het proces die recent zijn doorgevoerd en in hoeverre er een leercirkel is ingebouwd in het proces.
- De ADR is medio april gestart met het onderzoek; naar verwachting is het onderzoek voor het zomerreces afgerond.
- De Tweede Kamer heeft de **Algemene Rekenkamer** gevraagd om onderzoek te doen naar de erf- en schenkbelasting. Ik wacht de reactie van de Rekenkamer af. De Belastingdienst is uiteraard bereid aan dit onderzoek zijn volle medewerking te geven.
- Het **CPB** verricht onderzoek naar de **grondslag van de schenk- en erfbelasting**. Volgens de huidige planning van het CPB publiceert het CPB een Nederlandstalige,

beleidsgerichte publicatie in het vierde kwartaal van 2019.
De ADR kan medio april starten met het onderzoek naar het
uitnodigingenbeleid bij de erfbelasting. De verwachting is dat
dit onderzoek eind mei zal zijn afgerond.

Stand van zaken ICT

- Voor de oplevering van functionaliteiten wordt gewerkt met een '6Q' planning. Elk kwartaal een detailplanning voor het komende kwartaal opgesteld.
- In de realisatie van de Q2 2019-planning is er sprake van enige uitloop in de eerste maanden. De IV organisatie doet er alles aan de opgelopen achterstand nog in de maand weer in te halen.
- Zoals al in december 2018 is aangegeven, zit er in 2019 weinig tot geen rek in de IV-planning. Er zijn meerdere verstoringen geweest die soms hebben geleid tot het stilleggen van de productie. Het oplossen van deze verstoringen kost ook extra IV-tijd. Het blijft spannend of alles tijdig kan worden opgeleverd. Het ketenbureau is in doorlopende afstemming met de productowners en IV om vinger aan de pols te houden. Mogelijke vertraging wordt afgestemd in de driehoek keten-IV-Uitvoering.
- Er is intensief contact tussen ketenmanager en ketenpartner IV en voorkomen wordt dat door changes en nieuwe wensen de tijdige oplevering van functionaliteiten onder druk komt te staan.

**Q. Verjaren er dit jaar aangiften schenk- en/of
erfbelasting?**

A.

In theorie kunnen de eerste aangiften belastingjaar 2017 verjaren vanaf januari 2020. Er is in 2019 dus nog geen sprake van mogelijke verjaring van het jaar 2017. Er zijn beheersingsmaatregelen genomen om te voorkomen dat verjaring optreedt als gevolg van het niet kunnen verwerken van alle aangiften in het ICT-systeem . In de IV planning wordt prioriteit gegeven aan functionaliteiten voor het belastingjaar 2017 , en in de uitvoering wordt de voorraad gemonitord en wordt de voorraad die het eerst kan verjaren als eerste in behandeling genomen.

Q. Wat is de stand van zaken van de bouw van de management- en stuurinformatie?

A.

De uitvoering van het ketenprogramma voor de bouw van de Sturings- en Managementinformatie voor de schenk- en erfbelasting verloopt naar wens. De keten verwacht aan het eind van 2019 voor de schenk- en erfbelasting op alle niveaus – robuust en duurzaam - zicht te hebben op de voortgang van de processen, de doorstroom, de onderlinge afhankelijkheden en de impact ervan op de realisatie van de doelstellingen van de schenk- en erfbelasting.

Factsheet erfbelasting

- Productiecijfers / tabellen productie- en voorraadcijfers erfbelasting met toelichting < volgt na afronding maandrapportage mei 2019 >
- Mijlpalen voor de erfbelasting c.q. belangrijke ICT – functionaliteiten voor de erfbelasting zijn
 - het kunnen opleggen van navorderingsaanslagen belastingjaar **2017**
 - gefaseerde opstart vanaf juli 2019
 - het behandelen en vaststellen van definitieve aanslagen **2019**
 - gefaseerde opstart vanaf augustus 2019
- Zorgpunten voor de erfbelasting:
 - Het inwerken van personeel en het bereiken van het vereiste kennisniveau, zowel de flexibele schil van uitzendkrachten als het nieuwe vaste personeel, vraagt tijd. < aanpassing volgt nadat maandrapportage mei is afgerond >
- Positief om te vermelden is dat bij de erfbelasting bij 90 % van de mensen binnen 3 maanden een aanslag heeft ontvangen en na 6 maanden 94%. De KPI's voor deze doelstelling zijn respectievelijk 70% en 90%.

Factsheet schenkbelasting

- Productiecijfers / tabellen productie- en voorraadcijfers schenkbelasting met toelichting < volgt na afronding maandrapportage mei 2019 >
- Mijlpalen in 2019 voor de schenkbelasting c.q. belangrijke ICT – functionaliteiten voor de schenkbelasting zijn het
 - Geautomatiseerd kunnen vaststellen van definitieve aanslagen **2017**
 - deze functionaliteit is in maart in gebruik genomen
 - Handmatig kunnen behandelen van aangiften en vaststellen van definitieve aanslagen **2017** schenkbelasting
 - gefaseerde opstart vanaf augustus 2019
 - Kunnen opleggen van voorlopige aanslagen **2019**
 - gefaseerde opstart vanaf juli 2019
- Zorgpunten voor de schenkbelasting:
< volgt >

Positief om te vermelden is dat er inmiddels ca. 31.000 definitieve aanslagen schenkbelasting 2017 zijn opgelegd.

Erfbelasting

Uitgangspunten bij deze 4Q planning is: 1. Wettelijke termijnen, 2. Kasstroom en 3. KPI's.
In het overzicht zijn alleen de mijlpalen opgenomen m.b.t. functionaliteiten die in de komende 4Q nieuw zijn.

Wat kan via het nieuwe systeem worden verwerkt?						
processtappen		Q0 (okt-dec '18)	Q1 (jan-mrt '19)	Q2 (apr-jun '19)	Q3 (jul-sep '19)	Q4 (okt-dec '19)
Beoordelen wel/geen aangifte/uitnodigen		✓	✓	✓	✓	✓
Aangifte doen	burger	✓	✓	✓	✓	✓
	dienstverlener	○	○	✓	✓	✓
Burger kan verzoek uitstel doen en verleend krijgen		✓	✓	✓	✓	✓
Burger kan verzoek om vooroverleg indienen en hierop uitspraak krijgen		✓	✓	✓	✓	✓
Herinnering/aanmaning doen van aangifte		○	✓	✓	✓	✓
Aangifte behandeling	Verzoek VA (2019)	nvt	X	✓	✓	✓
	DA (2017)	○	○	○	○	✓
	DA (2018)	○	○	○	○	✓
	DA (2019)	nvt	nvt	X	○	✓
Ambtshalve aanslag		X	X	✓	✓	✓
Burger kan een vermindering krijgen op een opgelegde aanslag	Verzoek VA (2019)	X	○	○	✓	✓
	DA (2017)	○	○	✓	✓	✓
	DA (2018)	X	○	✓	✓	✓
	DA (2019)	nvt	nvt	X	○	✓

Schenkbelasting

Uitgangspunten bij deze 4Q planning is: 1. Wettelijke termijnen, 2. Kasstroom en 3. KPI's. In het overzicht zijn alleen de mijlpalen opgenomen m.b.t. functionaliteiten die in de komende 4Q nieuw zijn.

Wat kan via het nieuwe systeem worden verwerkt?							
processtappen		Q0 (okt-dec '18)	Q1 (jan-mrt '19)	Q2 (apr-jun '19)	Q3 (jul-sep '19)	Q4 (okt-dec '19)	Relevant voor
Aangifte doen	burger	✓	✓	✓	✓	✓	Kasstroom,
	dienstverlener	✓	✓	✓	✓	✓	Kasstroom,
Burger kan verzoek uitstel doen en verleend krijgen		X	X	X	X	X	
Burger kan verzoek om vooroverleg indienen en hierop uitspraak krijgen		✓	✓	✓	✓	✓	KPI's
Herinnering/aanmaning doen van aangifte		X	X	X	X	X	
Aangifte behandeling	VA (2019)	nvt	nvt	✓	✓	✓	Kasstroom
	DA (2017)	X	○	○	○	✓	Wettelijke Termijnen
	DA (2018)	X	X	X	X	X	Wettelijke Termijnen
Ambtshalve aanslag		X	X	X	X	X	
Burger kan een vermindering krijgen op een opgelegde aanslag	VA (2019)	nvt	nvt	X	X	✓	KPI's
	DA (2017)	X	X	X	X	✓	KPI's
	DA (2018)	X	X	X	X	X	KPI's

Legenda	
Functionaliteit volledig beschikbaar	✓
Functionaliteit deels beschikbaar	○
Functionaliteit volledig niet beschikbaar	X

Overzicht toezeggingen schenk –en erfbelasting

AO Belastingdienst 17 december 2017

- **Geen belastingrente** voor aanslagen erfbelasting ter zake overlijdens vanaf 2017. Zij die dit wel reeds betaald hebben krijgen dit zonder actie vanuit de belastingplichtige automatisch terug.
- **Eind 2018 voorraad erfbelasting: 5.000 aangiften en schenkbelasting: 1.000 te digitaliseren aangiften**
- **Er is een brief toegezegd met van maand tot maand wat er is gebeurd in de aanloop naar het nieuwe systeem en wat daar is mis gegaan.** Daarbij wordt ook op de volgende onderwerpen nader ingegaan: de behaalde percentages van 2016 en eerder; de lessons learned; het halen van de drie-jaarstermijn; of in 2018 alles van 2017 wordt ingehaald; de wijze waarop management informatie werkt en hoe dit bij de top van de Belastingdienst terecht komt. **Deze brief is op 31 januari 2018 verstuurd.**

Stand van zaken toezeggingen brief 31 januari 2018

- **Er komt extra capaciteit beschikbaar in de voortbrengingsketen (bouwers van de systemen);**
- **er komen tijdelijk mensen bij in het primaire proces van de erfbelasting, om de achterstand in aanslagoplegging in te lopen;**
Excuseren, informeren bereikbaarheid en wegwerken werkvoorraad
 - Om de vertraging bij de schenk- en erfbelasting in te lopen is een actieplan opgesteld waarbij het belang van burgers voorop staat. De kern hierbij is excuseren, informeren, bereikbaar zijn en inzetten op wegwerken van de opgelopen werkvoorraad.

- Er zijn excuusbrieven gestuurd zowel voor de schenk- als de erfbelasting
- Zoals ik uw Kamer eerder heb aangegeven is er een contactpunt voor de schenk- en erfbelasting waar zowel vertegenwoordigers als erfgenamen terecht kunnen en staat er een gespecialiseerd team bij de belastingtelefoon klaar om vragen te beantwoorden.
- **Er is een [] aangesteld:** Voor specifiek dit project is een [] toegevoegd aan de projectleiding, met als taak om problemen tijdig te constateren, risico's op vertragingen tijdig te signaleren en effecten daarvan weg te nemen, en de verbinding met de uitvoering te borgen.
- **Maandelijks overleg:** Er is binnen het departement een overleg ingesteld van directeuren die verantwoordelijk zijn voor onderscheidenlijk de belastingraming, de fiscale wetgeving en de uitvoering. Risico's in de uitvoering kunnen zo eerder worden vertaald naar beleidsmatige implicaties, zoals de gevolgen voor belastingopbrengsten
- **Excuusbrieven:** er zijn excuusbrieven verstuurd aan burgers die een aangifte schenk- en/of erfbelasting hebben gedaan en daar nog geen reactie op hebben ontvangen met een toelichting.

Toezeggingen SO 29 maart 2018

- **In het SO van 29 maart is toegezegd om de Foto technische staat van SEA en OSA** zoals deze door de ADR is opgesteld is met de Tweede Kamer delen. Dit is gebeurd op 8 juni 2018. Op deze datum is ook de **rapportage van de Software Improvement Group (SIG)** met de Tweede Kamer gedeeld.
- De Belastingdienst heeft met software leveranciers afgesproken dat de software die professionele dienstverleners nodig hebben om digitaal

aangifte te kunnen doen voor de schenkbelasting gereed zal zijn voor schenkingen vanaf het belastingjaar 2018 en voor de erfbelasting voor overlijdens vanaf het belastingjaar 2019. Dat houdt in dat professionele dienstverleners voor schenkingen vanaf 1 januari 2018 digitaal aangifte schenkbelasting kunnen doen en voor overlijdens vanaf 1 januari 2019 voor de aangifte erfbelasting.

- Volgens planning zullen alle aangiften die in 2017 zijn ingediend binnen de daarvoor geldende termijn worden afgedaan
- De ADR is gevraagd tegen de zomer een onderzoek te doen naar de werking van maatregelen die getroffen zijn naar aanleiding van de aanbevelingen van de Gateway review. Dit verzoek moet nog worden uitgewerkt.

Toezeggingen AO 13 juni 2018

Geparafraseerde toezegging: Kamer informeren wanneer er zich relevante informatie voordoet.

Toezeggingen AO 25 september 2018

- Toezegging terug te komen op de **ICT-doorlichting** waar om is verzocht.
- Toezegging een brief te sturen over de **knelgevallenregeling** en de aantallen.
- Toezegging een brief te sturen over de **ramingen** met verschillende elementen en voorgaande jaren.
- Toezegging om te onderzoeken en verbetering aan te brengen in de **nulaanslagen**.
- Toezegging om voor het einde van het jaar de Tweede Kamer te informeren over de resultaten na de **ICT-module in oktober**.

- De toezegging om de uitkomst van de **steekproefsgewijze controle bij schenk- en erfbelasting** te delen met de Kamer.

Najaarsnotadebat

- In het debat over de Najaarsnota 2018 van 19 december jongstleden is de toezegging gedaan om de Tweede Kamer nader te informeren over een opzet voor een onderzoek naar de schenk- en erfbelasting.

OVERZICHT BELANGRIJKE DATA

24-11-17	Najaarsnota 2017	Eerst keer melding dat de kasopbrengst € 450 mln. tegenvalt als gevolg van geen ICT-systeem
29-11-17	20e halfjaarsrapportage	De oplevering van het nieuwe behandelstelsel is vertraagd. De raming is naar beneden bijgesteld.
11-12-17	Vragen en antwoorden over de halfjaarsrapportage	Uitgebreide toelichting op het ontstaan en de gevolgen van de vertraging.
14-12-17	AO Belastingdienst	In het AO is uitgebreid van gedachten gewisseld over de ontstane problematiek.
14-12-17	Vragen en antwoorden over de Najaarsnota	Toelichting op de ramingsbijstelling
20-12-17	Debat over de Najaarsnota	Debat met de minister, waarin onder meer is gesproken over de aangepaste raming en de situatie bij de BD.
31-1-18	Kamerbrief nadere toedracht vertraging schenk- en erfbelasting.	Een nauwkeurige toelichting van de toedracht van de vertraging, de aankondiging van aanvullende beheersmaatregelen en een overzicht van lessons learned.
29-3-18	Kamerbrief beantwoording feitelijke vragen vertraging erf- en	Nadere vragen beantwoord naar aanleiding van de Kamerbrief van eind januari. Onder andere over het verstrekken van memo's aan de

	schenkbelasting	ambtelijke top, de toedracht van de problemen en de lessen die getrokken zijn.
16-4-18	21e halfjaarsrapportage	De 21e halfjaarsrapportage bevat een update van de stand van zaken van de problematiek.
16-4-18	Reactie op verzoek bij Regeling van Werkzaamheden (Omtzigt)	Een reactie op het verzoek om alle relevante stukken aan de Kamer te sturen. De documenten worden geweigerd met een beroep op de noodzaak van een zekere mate van beleidsintimiteit.
18-4-18	Nadere reactie op dit verzoek (Omtzigt)	Het memo wordt niet verstrekt, maar in de brief wordt de alinea opgenomen over de tegenvallende kasrealisaties.
24-4-18	Antwoorden vragen over functioneren Belastingdienst (Lodders)	Antwoorden over het actief informeren van belastingplichtigen over de vertraagde afhandeling.
8-6-18	Feitelijke vragen naar aanleiding van de 21e halfjaarsrapportage	Rapportages van de ADR en het bureau SIG worden verstrekt.
13-6-18	AO Belastingdienst	In het AO zijn diverse aspecten van de problematiek aan de orde geweest.
20-6-18	Kamervragen over de informatievoorziening rondom de erf- en schenkbelasting (Omtzigt)	Vragen en antwoorden over de informatievoorziening aan de Kamer.
21-6-18	Plenair debat Problemen bij het innen van belastingsschulden	In het debat zijn diverse aspecten van de problematiek nader besproken.
4-7-18	Debat over de voorjaarsnota	De minister informeert de Kamer over het niet inlopen van de achterstanden.
4-7-18	Kamerbrief over erf- en schenkbelasting	Nadere informatie over het niet inlopen van de achterstanden en nadere beheersmaatregelen.
12-7-18	Kamerbrief Reactie vragen over brief stand van zaken schenk- en	Antwoorden op vragen naar aanleiding van de informatie over het niet inlopen van de achterstanden.

	erfbelasting	
4-9-18	Beantwoording schriftelijk overleg stand van zaken erf- en schenkbelasting	De antwoorden van vorige week over verschillende aspecten van de problematiek.
4-9-18	Kamerbrief schriftelijk overleg "stand van zaken erf- en schenkbelasting"	De bij de antwoorden behorende oplegbrief. In de brief wordt de stand van zaken van het terugdringen van de achterstanden beschreven.
11-9-18	Antwoord op Kamervragen over het onvolledig informeren van de Kamer (Omtzigt)	Het betreft antwoorden over het niet verstrekken van memo's en andere stukken. Worden de dag voor het debat verzonden.
11-09-18	Wob-besluit met interne stukken schenk-en erfbelasting op www.rijksoverheid.nl	
25-09-18	AO schenk- en erfbelasting	
29-11-18	Kamerbrief toezeggingen AO 25 september 2018	
19-12-19	Najaarsnotadebat Toezegging onderzoek ADR naar uitnodigingenbeleid	
13-2-19	Kamerbrief:Toezegging Najaarsnotadebat onderzoeksopzet Schenk- en erfbelasting	
14-3-19	Kamerbrief: Tijdspaden onderzoeken CPB en ADR Schenk- en Erfbelasting	

Blauw: debatten

paars: Belangrijke brieven.

15.

Q. Wat is de stand van zaken bij de bezwaarafhandeling van de Belastingdienst?

A.

- De wet stelt dat bezwaarschriften in principe binnen zes weken behandeld moeten worden.
- De Belastingdienst streeft ernaar dat minimaal 90% van alle ontvangen bezwaarschriften binnen de Awb-termijn wordt behandeld.
- Deze streefwaarde is in 2018 voor de middelen Inkomensheffing en Omzetbelasting en voor de bezwaarschriften van de Douane niet gerealiseerd. De Kamer is daarover geïnformeerd. [PM datum brief]
- Zoals ik in de genoemde brief heb aangegeven, lukt het niet om het percentage bezwaren dat binnen de Awb-termijn wordt behandeld in 2019 al boven de streefwaarde van 90% te krijgen.
- De inspanningen van de Belastingdienst zijn voor 2019 gericht op het terugbrengen van de voorraad bezwaren. Daarvoor wordt met name extra personeel ingezet en gewerkt aan procesverbeteringen.

- De inspanningen liggen op schema. Voor de omzetbelasting en de Douane zijn de Awb-percentages al rond of boven de 90%. Voor de inkomensheffing is dat niet het geval, maar loopt de voorraadreductie wel op schema. Door het wegwerken van de voorraden zal het % in eerste instantie nog verder gaan dalen.
- Volgens de planning zal het Awb-percentage voor deze middelen in 2020 boven de streefwaarde van 90% liggen.
- Daarnaast wordt gewerkt aan procesvereenvoudiging en verbetering van risicoselectie. Verwacht wordt dat deze maatregelen vanaf eind december 2019 een voorraad reducerend effect hebben.

16. Spreektekst reactie op AR onvolkomenheden Financiën

[PM Afhankelijk van een mogelijk te plannen WGO over het jaarverslag Financiën, wordt deze dossiervoorbereiding nog aangepast]

- De problemen bij de Belastingdienst zijn **omvangrijk, hardnekkig en complex**, waardoor het **langere tijd** zal duren voordat de meeste onvolkomenheden en aandachtspunten zijn opgelost.
- De AR stelt in haar rapport eveneens dat ondanks de **in 2018 bereikte resultaten en ingezette verbeteringen** een aantal **problemen** zodanig **groot** is dat het oplossen ervan meer tijd vraagt dan voorheen gedacht.
- Het vervangen van verouderde systemen is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de Belastingdienst op middellange termijn nieuwe wetgeving kan blijven implementeren, zijn dienstverlening aan burgers kan garanderen en zijn kerntaak van belastinginning kan blijven uitvoeren.
- Er zijn een aantal randvoorwaarden ingevuld die leiden tot een betere sturing op de ICT-problematiek. De randvoorwaarden zijn: de ingerichte topstructuur binnen de Belastingdienst, de ingerichte planning- en controlcyclus, de verbeterde controlfunctie, het portfoliomanagement door de

Belastingdienst, de betrokkenheid van en samenwerking binnen het kerndepartement en de stap-voor-stap aanpak uit 'Beheerst vernieuwen'.

- Ik zal de komende jaren vanzelfsprekend de voortgang bij het oplossen van de onvolkomenheden nauwlettend blijven volgen.

Factsheet per onvolkomenheid

Onvolkomenheid 1.

Informatiebeveiliging Kerndepartement (bestaand)

- AR handhaaft de onvolkomenheid informatiebeveiliging kerndepartement.
- Alle eerdere aanbevelingen van AR zijn in 2018 opgevolgd, maar de verbetermaatregelen zijn nog niet volledig geïmplementeerd. Met name centrale monitoring door het kerndepartement op informatiebeveiliging dient versterkt te worden.
- Het ligt in de lijn der verwachting dat m.b.t. het opvolgen van de aanbevelingen van de AR eind 2019 alle verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd.

Onvolkomenheid 2.

Legacy-problematiek Belastingdienst (bestaand)

- De aanpak van de legacy-problematiek heeft de afgelopen jaren een impuls gekregen met het programma *Regie modernisering IV-landschap*. Het achterstallig onderhoud komt nu per saldo uit op 52%.
- Het vervangen van de verouderde systemen is nodig is om ervoor te zorgen dat de Belastingdienst op middellange termijn nieuwe wet- en regelgeving kan blijven implementeren, dienstverlening aan burgers kan garanderen en zijn kerntaak van belastinginning duurzaam kan blijven uitvoeren.
- Het terugbrengen van de legacy-problematiek krijgt daarbij voor 2020 de nadrukkelijke aandacht van iedereen binnen Financiën.
- Er zijn een aantal randvoorwaarden ingevuld die leiden tot een betere sturing op de ICT-problematiek. De randvoorwaarden zijn: de ingerichte topstructuur binnen de Belastingdienst, de ingerichte planning- en controlcyclus, de verbeterde controlfunctie, het portfoliomanagement door de Belastingdienst, de betrokkenheid van en samenwerking binnen het kerndepartement en de stap-voor-stap aanpak uit 'Beheerst vernieuwen'

- Onderdeel van de pijler ICT vormt ook het vergroten van het inzicht in de vraag die de uitvoering stelt aan ICT en in het aanbod dat ICT daar tegenover kan stellen. In dat proces worden verbeterstappen gezet, waarbij IV-vraag en IV-aanbod systematisch in kaart worden gebracht voor de totale opgave die de Belastingdienst heeft. Daar is de Belastingdienst sinds de zomer van 2018 mee bezig. Voor de zomer wordt uw Kamer geïnformeerd over de uitkomsten van dit proces.

Onvolkomenheid 3.

Managementinformatie Belastingdienst (bestaand)

- Het verbeteren van de managementinformatie vergt meer tijd dan aanvankelijk gedacht.
- In het najaar van 2018 is daarom een start gemaakt met het programma 'Managementinformatie en risicomanagement'.
- Het uiteindelijke doel is op alle sturingsniveaus te voorzien in betrouwbare managementinformatie over het presteren van de Belastingdienst en risicomanagement binnen de Belastingdienst te verankeren.
- Dat doen we onder meer door kaders voor de managementinformatie en risicomanagement op te stellen, de strategische KPI's op de doelen van de Belastingdienst te herijken en door 'dashboards' te maken om de beschikbare managementinformatie eenduidig en toegankelijk in beeld te brengen.
- Voor de uitvoering van het programma zijn financiële middelen beschikbaar gesteld en wordt externe expertisecapaciteit ingehuurd.
- De afronding van het onderdeel managementinformatie van het programma is gepland voor eind 2021.

Onvolkomenheid 4.

Strategisch personeelsbeleid Belastingdienst (bestaand)

- Voor de Belastingdienst is een meerjarig organisatie- en personeelsplan Belastingdienst vastgesteld.
- Dit plan geeft in grote lijnen weer met welke ontwikkelingen de Belastingdienst wordt geconfronteerd en wat daarvan de consequenties zijn op het gebied van personeel. Het bevat echter nog geen kwantitatieve en kwalitatieve planning.
- De Belastingdienst beschikte de afgelopen jaren over onvoldoende bruikbare informatie om zich een goed beeld te kunnen vormen van medewerkers die instromen, doorstromen en uitstromen. Hiervoor zijn in 2018 dashboards ontwikkeld.
- Rond de zomer ronden de dienstonderdelen van de Belastingdienst hun meerjarige personeelsplannen af die hierin voorzien.

Personeelstekorten

- In het kader van beheerst vernieuwen heeft de Belastingdienst in 2018 tijdelijk extra middelen gekregen voor het aantrekken van personeel.
- De Belastingdienst levert momenteel een grote wervingsinspanning om het grote aantal vacatures te vervullen en om zo op termijn ook de uitvoering- en toezichtprocessen te borgen.

- Tegelijkertijd investeert de Belastingdienst in de zittende medewerkers omdat deze doorslaggevend zijn voor het behalen van resultaten en verbeteringen in het werk.
- De resultaten van de wervingsinspanning van de eerste maanden van 2019 zijn positief.

Onvolkomenheid 5.

M&O-beleid kleine belastingmiddelen Belastingdienst (bestaand)

- De Belastingdienst slaagde er tot voor kort onvoldoende in helder te maken welke instrumenten worden ingezet bij de bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) bij de zogeheten 'kleine belastingmiddelen'.
- Voor de meeste kleine belastingmiddelen, zoals assurantiebelasting en de belastingen op milieugrondslag zijn in 2018 toereikende handhavingsplannen en uitvoeringsrapportages opgesteld.
- De voor autobelastingen en de schenk- en erfbelasting lopende trajecten op dit terrein worden in 2019 afgerond.

Onvolkomenheid 6.

Bedrijfscontinuïteitsbeheer Belastingdienst (bestaand)

- De Algemene Rekenkamer constateert dat de Belastingdienst nog onvoldoende is voorbereid op de gevolgen van onvoorziene uitval van kritieke bedrijfsprocessen.
- Het afgelopen jaar had de Belastingdienst in kwantitatieve en kwalitatieve zin minder personele capaciteit dan gewenst beschikbaar voor het op orde brengen van het bedrijfscontinuïteitsbeheer. Dit mede onder invloed van werkzaamheden die voor de AVG moesten worden verricht.
- Over 2019 wordt gewerkt aan het op peil brengen van de personele capaciteit.
- Verder worden business impact analyses uitgevoerd, waarmee de kwetsbaarheden van de organisatie beter in beeld komen en binnen een integrale beveiligingsaanpak kunnen worden geadresseerd.
- De Belastingdienst is tot slot inmiddels vergevorderd met het opzetten van een crisismanagementorganisatie.

Onvolkomenheid 7.

Verbijzonderde interne controles Belastingdienst (nieuw)

- De uitvoering van de verbijzonderde interne controles wordt door de ARK vanwege het belang van een juist en volledige gegevensverwerking als onvolkomenheid aangemerkt.
- In 2018 is de nieuwe topstructuur van de Belastingdienst geïmplementeerd, waarbij het team dat verantwoordelijk was voor de verbijzonderde interne controle organisatorisch dichter op het primaire proces is gepositioneerd.
- Bij deze organisatorische verandering zijn verschuivingen in de personeelssamenstelling van het team opgetreden, waardoor er in de loop van het jaar achterstanden zijn ontstaan in het uitvoeren van de verbijzonderde interne controles op de belastingmiddelen.
- Voorrang is gegeven aan de tijdige uitvoering van verbijzonderde interne controles bij de grote belastingmiddelen. De achterstand bij de kleine middelen is daardoor eerst begin 2019 ingelopen.
- Om het niveau van de verbijzonderde interne controlefunctie op peil te brengen worden in 2019 nieuwe medewerkers aangetrokken.

- Op de voortgang en de kwaliteit van de uitvoering van verbijzonderde interne controle wordt in 2019 nauwlettend toegezien.

8. Verplichtingenbeheer Belastingdienst

(nieuw)

- De ARK constateert dat gedurende het jaar geen inzicht bestaat in de actuele verplichtingenstand en de verplichtingenruimte. Hierbij zijn tevens bij jaarafsluiting een aantal fouten geconstateerd.
- De huidige financiële administratie kent een aantal tekortkomingen die een goed zicht op de verplichtingenstanden en verplichtingenruimte beperken.
- De Belastingdienst is daarom in 2019 gestart met het verbeteren van het verplichtingenbeheer.
 - In 2019 werden nieuwe kaders gesteld om tot uniforme behandeling en vastlegging van verplichtingen te komen.
 - Op de naleving van deze kaders zal worden toegezien.
 - Voor de verplichtingenadministratie wordt een specifiek voor de Rijksoverheid ontwikkelde rapportage ingevoerd.

Onvolkomenheid 9.

Prestatieverklaringen Belastingdienst (nieuw)

- Voordat facturen worden betaald moet vastgesteld worden dat de prestatie of dienst is geleverd en dat de gefactureerde prijs overeenkomstig contractuele afspraak is.
- Met name in een aantal specifieke complexe situaties blijkt het proces van het afgeven van prestatieverklaringen niet altijd goed te verlopen.
- De Belastingdienst is bezig deze situaties met behulp van intern onderzoek in beeld te brengen.
- Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de huidige kaders en richtlijnen worden aangepast en zal op de naleving hiervan worden toegezien.

17. Factsheet – Overzicht integriteitsschendingen

Douane 2013-2018

Samenvatting

Jaren	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totaal	114	89	91	65	84	62

Uitgebreid

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Soort schending						
Financiële schending	13	12	8	3	0	0
Lekken/Misbruik informatie	2	1	2	1	4	2
Misbruik bevoegdheden	2	6	6	5	3***	1
Misbruik geweldsbevoegdheden	0	0	1	0	1	0
Misbruik positie/belangenverstrengeling	1	6	3	2	1	2
Misdraging in privé/ongepast gedrag in privésfeer	58	44	45	35	40	40*
Oneig. Gebruik dienstmiddelen/overschrijden interne regels	31	15	18	15	26	15**
Ongewenste omgangsvormen	7	5	8	4	9	1
Ongepaste communicatie	-	-	-	-	-	1
Totaal	114	89	91	65	84	62

*Let op in de Notitie Rapportage Integriteit Belastingdienst 2018 staat 39 vermeld

**Let op in de Notitie Rapportage Integriteit Belastingdienst 2018 staat 14 vermeld

*** Let op in het Belastingdienstbrede jaarverslag schendingen 2017 staat 2 vermeld.

Toelichting

- Onder de **misdragingen in privé** valt o.a. de **loonbeslagen**, dat wil zeggen de beslagen die over privéschulden van werknemers onder de werkgever worden gelegd.
- Het aantal medewerkers dat wordt aangehouden in het kader van een **strafrechtelijk onderzoek**, wordt niet separaat geregistreerd.

- Het aantal medewerkers dat in de periode 2013 tot heden is **ontslagen wegens integriteitsissues** (zie de categorieën hiervoor) bedraagt **41**.

Q. Wat zijn de screeningseisen voor douanemedewerkers?

A.

- De Douane hecht veel belang aan de integriteit van zijn medewerkers.
- Douane-medewerkers ondergaan daarom altijd een screening.
- De zwaarte van de screening, hangt af van de functie van de Douane medewerker.
- Screenen doet de Douane door middel van het volgende:
 1. Nieuwe Douane medewerkers moeten binnen 3 maanden in het bezit zijn van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)
 2. Bij nieuwe medewerkers in specifieke functies worden vooraf de justitiële en strafvorderlijke gegevens van de persoon onderzocht
 3. Voor nieuwe medewerkers die ook Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA) worden, geldt een VOG BOA met zwaardere richtlijnen. Screening gebeurt hier niet binnen 3 maanden, maar ook al voorafgaand aan de inzet van de medewerker
 4. Voor de zwaarste screening moet door de Algemene Inlichtingen en Veiligheidsdienst (AIVD) een 'geen bezwaar' afgegeven worden

Q. Wat gaat u doen om de integriteit op orde te krijgen?

A.

- De Douane maakt veel werk van integriteit en heeft maatregelen om medewerkers te beschermen. Ook wordt actief opgetreden tegen niet integer handelen.
- Er kan echter nooit uitgesloten worden dat zich in de toekomst nieuwe integriteitsincidenten zullen voordoen, hoe scherp de aanpak ook is.
- Aan de Tweede Kamer is de toezegging gedaan om te onderzoeken of voor bepaalde functies de screening moet worden aangepast en wat daarvoor nodig zou zijn. Dit onderzoek is gaande. Als het onderzoek is afgerond, zal ik uw Kamer daarover informeren.
- Daarnaast onderzoekt de Douane hoe het screeningspalet geoptimaliseerd kan worden zodat het beter aan sluit bij de risico's die worden ervaren in het werk.

Q. Hoe waarborgt u de integriteit bij de Douane, juist nu honderden nieuwe medewerkers worden aangenomen?

A.

- De Douane maakt veel werk van integriteit.
- De Douane heeft maatregelen genomen om medewerkers te beschermen en er wordt actief opgetreden tegen niet integer handelen:
 1. Medewerkers kunnen **niet meer zelf de werkvoorraad kiezen** waaruit zij containers selecteren.
 2. Het **mobiliteitsbeleid is aangescherpt**. Het is aangescherpt hoelang je maximaal op een plek mag werken.
 3. De toegang tot **fysieke ruimtes is beperkt** tot douaniers die daar ook daadwerkelijk werken. Andere douaniers kunnen daar niet langer in.
- De Douane is zich ervan bewust dat wanneer een grote groep nieuwe medewerkers instroomt, dit gevolgen kan hebben voor de cultuur bij de Douane.
- Integriteit staat echter niet ter discussie. Integer handelen en elkaar daar scherp op houden is voor elke overheidsorganisatie van belang, dus ook voor Douane. Dat

geldt voor alle nieuwe medewerkers, en dat is bij de Brexit niet anders.

18. Q. Hoe staat het met het toezichtsplan van de Belastingdienst?

A.

- Op 1 juli vorig jaar heeft de Belastingdienst zijn toezichtsplan Arbeidsrelaties gepubliceerd. De Belastingdienst heeft voor dit toezichtsplan 104 opdrachtgevers geselecteerd voor een bedrijfsbezoek.
- Over de resultaten van dit toezichtsplan bent u in maart jl. geïnformeerd. Daarin is toegezegd dat u voor de zomer nader wordt geïnformeerd over de toezichtstrategie van de Belastingdienst en de afbouw van het handhavingsmoratorium. Tevens geven we dan inzicht in het risicogericht toezicht door de Inspectie SZW op de naleving van de publiekrechtelijke arbeidswetgeving.
- Voorafgaand aan het AO arbeidsmarktbeleid van 26 juni ontvangt u hierover een brief waarover in het AO verder kan worden gesproken met uw Kamer.

Reguliere controles loonheffingen

- Naast bovengenoemde bezoeken houdt de Belastingdienst - in het licht van de kwalificatie van de arbeidsrelatie - toezicht op de juiste toepassing van de loonheffingen.

- Dit toezicht vindt plaats binnen de bestaande capaciteit tijdens reguliere controles loonheffingen. Dit houdt in dat medewerkers in de controle loonheffingen werkzaam zijn voor alle voorkomende loonheffingenonderwerpen, dus niet alleen voor de beoordeling van arbeidsrelaties maar ook voor andere onderwerpen zoals de werkkostenregeling, sectorindeling en gebruikelijkloonregeling. Handhaving kan alleen plaatsvinden als sprake is van kwaadwillendheid.

Handhaving kwaadwillenden

- Sinds de invoering van de wet DBA was bij 50 opdrachtgevers bij wie een beoordeelde arbeidsrelatie alsnog als een dienstbetrekking werd gekwalificeerd, mogelijk sprake van (evidente) kwaadwillendheid. Bij deze opdrachtgevers is een nader onderzoek naar kwaadwillendheid ingesteld. Bij geen van deze opdrachtgevers is geconstateerd dat zij (evident) kwaadwillend zijn.
- Zoals opgenomen in de 23ste halfjaarsrapportage van de Belastingdienst rapporteert de Belastingdienst in het vervolg aan uw Kamer indien een vervolgonderzoek door de Belastingdienst heeft geleid tot de conclusie dat sprake is van een kwaadwillende opdrachtgever.

Toelichting [Niet uitspreken]

- De brief over maatregelen DBA wordt geagendeerd in de MR van 21 juni. De brief zal dan verzonden worden op maandag 24 juni met oog op het AO arbeidsmarktbeleid op woensdag 26 juni. De gezamenlijke BD – ISZW brief over toezicht zal qua verzending mogelijkerwijs daaraan gekoppeld zijn. U wordt hier nog apart over geïnformeerd.

**Q. Hoe staat het met de uitwerking van de maatregelen
'werken als zelfstandige'?**

A.

- In november vorig jaar heeft u de laatste voortgangsbrief over de uitwerking van de maatregelen 'werken als zelfstandige' ontvangen.
- Daarin is toegezegd dat u voor de zomer nader wordt geïnformeerd over de keuzes die het kabinet maakt ten aanzien van de maatregel voor de onderkant en over de uitkomsten van de testfase van de webmodule.
- Voorafgaand aan het AO arbeidsmarktbeleid van 26 juni ontvangt u hierover een brief waarover in het AO verder kan worden gesproken met uw Kamer.

21. Spreektekst Rapportagecyclus

- In 2018 hebben we het **eerste Jaarplan “nieuwe stijl”** opgeleverd. Met het Jaarplan geef ik uw Kamer vooraf inzicht in de opgaven van de BD en de keuzes die wij daarin maken.
- In 2019 gaan we hierover **voor het eerst verantwoorden**. Gedurende het jaar ontvangt u in juni en oktober **voortgangsrapportages over het Jaarplan**. De derde en afsluitende voortgangsrapportage ontvangt u in mei 2020.
- Het doel van deze nieuwe rapportagecyclus is om u **zo goed mogelijk te informeren over de keuzes die de Belastingdienst maakt** voor het komende jaar en over de prestaties van de dienst.
- Tijdens het AO van 6 december 2018 werd duidelijk dat het eerste Jaarplan “nieuwe stijl” door u **positief is ontvangen**. Hierop bouwen wij nu verder. In november van dit jaar ontvangt u het Jaarplan 2020.
- Het Jaarplan beschrijft onze uitvoerings- en toezichtstrategie alsmede de invulling van de veranderopgave Beheerst vernieuwen, via de hoofdthema’s personeel, ICT en sturing en beheersing.
- Voor de nieuwe rapportagecyclus is er sprake van een **ontwikkeltraject**. Zo zijn in het Jaarplan nog niet alle doelgroepen opgenomen en zijn nog niet alle onderdelen van

het plan zo ver uitgewerkt dat er sprake is van een integraal, voldragen Jaarplan. De voortgangsrapportage in juni zal bovendien pas de eerste zijn van deze nieuwe reeks.

Uitgangspunt van de rapportagecyclus blijft om de Kamer **gestructureerd en op maat te informeren**: niet te veel en niet te weinig.

22. Q. Hoe vordert de inrichting van een nieuwe rulingpraktijk?

A.

- In mijn brief van 18 februari 2018 heb ik aangekondigd de rulingpraktijk te willen herzien op inhoud, proces en transparantie.
- Bij mijn brief van 23 april heb ik een concept beleidsbesluit hieromtrent gepubliceerd en tevens voorbeelden van de strengere toegangseisen voor het verkrijgen van rulings en proefsamenvattingen.
- Op 4 juni hebben we in het debat over de nieuwe rulingpraktijk uitgebreid hierover gesproken.
- Mijn ambitie is de nieuwe rulingpraktijk per 1 juli 2019 door te voeren en in te laten gaan. Dit lijkt vooralsnog haalbaar.
- Op het gebied van de afgifte van rulings wordt het volgende doorgevoerd:

1. De **substance-eisen worden aangescherpt.**

- Een bedrijf moet "**economische nexus**" hebben met NL.
- Dit betekent dat het bedrijf voldoende relevant personeel moet hebben in Nederland dat in verhouding staat tot het totale personeel van het concern wereldwijd.

- Hiermee kom ik tegemoet aan een door uw Kamer aangenomen motie Azarkan dat de substance afhankelijk wordt gemaakt van de omvang en inhoud van de activiteiten van de onderneming.
 - Op deze wijze wordt geen zekerheid meer gegeven aan brievenbussen. Ook niet als deze brievenbus aan een fabriek zit.
 - In alle gevallen ligt de lat hoger dan de huidige substance eisen.
2. Er wordt geen zekerheid gegeven als **buitenlandse belastingontwijking** voorop staat.
 3. In principe zal er geen zekerheid worden gegeven voor transacties met **laagbelastende jurisdicties en EU-zwarte lijst landen**.
 4. Alle rulings krijgen een vaste **looptijd van maximaal 5 jaar**. Alleen in uitzonderingsgevallen kan dat 10 jaar zijn.
 5. Alle rulings krijgen dezelfde **vaste vorm**.

Q. Vindt u niet dat een ruling nooit zou moeten leiden tot het niet betalen van (winst)belasting? (krantenbericht Shell)

A.

- Een ruling leidt op zichzelf niet tot het niet betalen van winstbelasting. Een ruling wordt altijd afgegeven binnen de geldende wet, beleid en jurisprudentie.
- Het niet betalen van winstbelasting kan dus het gevolg zijn van de geldende wet, beleid en jurisprudentie, maar niet het gevolg van een ruling. Een ruling geeft alleen zekerheid vooraf omtrent deze geldende wet, beleid en jurisprudentie.
- Er is dus geen verschil in belastingaanslag MET of ZONDER ruling.

Toelichting

- De oorzaak voor het niet betalen van winstbelasting kan volstrekt normale redenen hebben die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving liggen. Als een bedrijf weinig winstbelasting betaalt, hoeft dat niet te wijzen op kunstmatige belastingontwijking via ingewikkelde constructies.

Indien individueel bedrijf genoemd wordt:

- Op grond van de belangenafweging in artikel 68 Grondwet in combinatie met de geheimhoudingsplicht in artikel 67 AWR kan ik niet echter ingaan op een vermeende ruling met een individueel bedrijf. Ik kan en mag dus niet bevestigen of ontkrachten dat een dergelijke ruling bestaat. Laat staan dat ik zou mogen ingaan op nadere details.

Q. Hoe kan het dat Shell geen winstbelasting betaalt?

A.

- Op grond van de belangenafweging in artikel 68 Grondwet in combinatie met de geheimhoudingsplicht in artikel 67 AWR kan ik niet ingaan op een individueel bedrijf. Ik kan en mag dus niet bevestigen of ontkrachten dat geen winstbelasting zou betalen. Laat staan dat ik zou mogen ingaan op nadere details.
- Ik merk dat hier wel ophef over ontstaat. Ik kan dat proberen weg te nemen door in algemene zin in te gaan op de fiscale punten die in dit kader naar boven komen.

Algemeen

- Ondanks dat een gedeelte van een concern winst maakt, kan het toch zo zijn dat er uiteindelijk geen winstbelasting hoeft te worden betaald.
- De oorzaak kan volstrekt normale redenen hebben die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving liggen. Als een bedrijf weinig winstbelasting betaalt, hoeft dat niet te wijzen op kunstmatige belastingontwijking via ingewikkelde constructies.

- Het gaat dan bijvoorbeeld om de volgende wettelijke bepalingen.
 - Deelnemingsvrijstelling

Eén van de redenen kan zijn dat de winsten door een dochtervennootschap in het buitenland gemaakt worden en daar belast worden. In dat geval belast Nederland deze winsten niet nogmaals. Dat heet de deelnemingsvrijstelling.
 - Rentelasten

Een andere reden kan zijn dat er geld geleend is en hier rente over betaald moet worden. Deze renten zijn over het algemeen kosten die de winst verlagen. Voor rentelasten die zien op het aankopen van (buitenlandse) deelnemingen zijn er aftrekbeperkingen in de wet.
 - Liquidatieverliezen

Nog een reden kan zijn dat er verliezen worden geleden in een buitenlandse dochter en de dochter vervolgens geliquideerd wordt. Verliezen die de moeder heeft geleden vanwege haar investering in de dochter kunnen onder voorwaarden bij de moedervernootschap in Nederland worden afgetrokken. Dit drukt dan de winst in Nederland.
 - Fiscale eenheid

Daarnaast kan het zo zijn dat in een bepaald onderdeel van het bedrijf winsten worden gemaakt en in een ander onderdeel van een bedrijf verliezen. Als deze onderdelen samen een fiscale eenheid aangaan worden alle winsten en verliezen in een jaar samen bekeken. Dan hoeft dus niet het ene

onderdeel winstbelasting te betalen terwijl het andere onderdeel enorme verliezen maakt.

23. Verhuld Vermogen

- De bestrijding van verborgen vermogen is voor het kabinet een belangrijk speerpunt. In het **regeerakkoord** is daarom afgesproken dat de informatiepositie en opsporingscapaciteit van de Belastingdienst wordt versterkt.
- De doelstelling van dit programma is om belastingplichtigen niet in de verleiding te laten komen om inkomen en vermogen buiten beeld van de fiscus te houden door dit in het buitenland te stallen. Dit geldt zowel voor particulieren als voor bedrijven.
- Daarnaast is de subdoelstelling om de belastingplichtigen die toch inkomen en vermogen verborgen houden, te detecteren en te corrigeren. Wij ontvangen daarover vanuit het buitenland een steeds grotere hoeveelheid relevante informatie en signalen.
- Het speelveld voor verhuld vermogen wordt steeds internationaler en complexer; de spelers steeds professioneler en geraffineerder; en de beschikbare (internationale) gegevensstromen voor signalen over verhuld vermogen steeds omvangrijker.
- Begin 2019 heeft de opbrengst van het programma Verhuld vermogen de grens gepasseerd van € 4 miljard

belastingcorrecties sinds de start in 2001.

Intensivering

- Vanaf 2019 zet de Belastingdienst extra capaciteit in ten behoeve van het programma Verhuld Vermogen.
- We trekken 50 nieuwe medewerkers aan met internationale oriëntatie, bestaande uit een mix van data-analisten, (forensische) accountants, controlemedewerkers, een jurist formeel recht en fiscalisten. Dit komt bovenop de ruim 100 fte's (130.000 uur) die nu al wordt ingezet voor het programma Verhuld Vermogen en de werkzaamheden die de FIOD tot nu toe doet in dit kader. Door data-analyse en dataverrijking is de verwachting dat het in de toekomst steeds moeilijker wordt om buiten het zicht van de Belastingdienst vermogen in het buitenland te stallen
- Het nieuwe team Intensivering Aanpak Verhuld Vermogen is 1 juni 2019 van start gegaan. Bij de FIOD is inmiddels een opsporingsteam operationeel en is een aantal data-analisten geworven.
De start met de intensivering is inmiddels gemaakt.

Q. Wat doet de regering om de problemen met betrekking tot verhuld vermogen op te lossen?

A.

- De Belastingdienst heeft een **programma Verhuld Vermogen** (voorheen programma Vermogen in het Buitenland genoemd) dat al jaren met succes het verhullen van vermogen bestrijdt.
- Het programma Verhuld Vermogen heeft sinds 2001 meer dan **€ 4 miljard belastingcorrecties** (inclusief heffingsrenten en boetes) opgeleverd. In 2018 was dit € 200 mln.
- Er lopen binnen het programma ruim 20 projecten, waar de Panama en Paradise Papers er twee van zijn.
- Het speelveld voor verhuld vermogen wordt steeds internationaler en complexer; de spelers steeds professioneler en geraffineerder; tegelijkertijd worden de beschikbare (internationale) gegevensstromen voor signalen over verhuld vermogen steeds omvangrijker.
- Om de informatiepositie- en opsporingscapaciteit te versterken heeft de regering – in lijn het Regeerakkoord – voor de periode 2019-2022 een extra bedrag van cumulatief € 17 miljoen aan de Belastingdienst beschikbaar gesteld.

- In 2019 is een extra budget van € 2 miljoen beschikbaar. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 € 5 miljoen per jaar.
- Met dit budget wordt bij de Belastingdienst en het OM als belangrijke ketenpartner **nieuwe capaciteit** geworven. In totaal gaat het om een intensivering van 50 fte. Dit komt bovenop de ruim 100 fte's (130.000 uur) die nu al wordt ingezet voor het programma Verhuld Vermogen en wat de FIOD nu al doet in dit kader.
- Het doel is om diegene die vermogen door ingewikkelde constructies voor de fiscus verborgen houdt niet alleen in woord maar ook in daad tijdig, gepast en waar mogelijk preventief aan te pakken. En indien noodzakelijk strafrechtelijk.

Q. Wanneer wordt de intensivering die met Prinsjesdag is aangekondigd uitgevoerd en wanneer leidt dat tot resultaten?

A.

- De extra middelen zijn in 2019 beschikbaar gekomen.
 - De **versterking** bij de Belastingdienst is in volle gang. De inbedding in de organisatie en de werving en opleiding van medewerkers vindt nu plaats.
- * Het **nieuwe team Intensivering Aanpak Verhuld Vermogen** is geworven en is 1 juni 2019 van start gegaan.
- Bij de FIOD is een opsporingsteam operationeel en zijn er data-analisten geworven.
 - Aangezien gestart wordt met het opzetten van een betere analyse en in 2020 het team Intensivering op volle sterkte zal kunnen gaan werken, zullen dan de resultaten zichtbaar worden.

Q. Zorgt de investering die is aangekondigd voor snellere behandeling van zaken?

A.

- De opbouw van het **team Intensivering** van **25 fte** vindt gefaseerd plaats. Dit team zal zich primair richten op de **meest complexe zaken** waarin vermogen wordt verhuisd, waaronder ook de casussen uit Panama en Paradise Papers.
- De extra opsporingscapaciteit van de **FIOD** bestaat uit **24 fte** en wordt ingezet voor een **mix van zaken**. Het past binnen de doelstellingen van de FIOD, waarbij gekeken wordt naar “impact” en “effect”, om ook ruimte te geven aan de minder complexe zaken. De eerste resultaten van opsporingsonderzoeken naar aanleiding van de intensivering worden in de loop van 2019 verwacht.
- Het gaat dus niet alleen om een **snellere behandeling**, maar vooral ook om het **beter analyseren van gegevens** en het **opwerken naar relevante fiscale dossiers**, en het **inzetten op complexe zaken**.

Q. Welk beeld komt uit de inhoudelijke behandeling van de zaken m.b.t. de Panama en Paradise Papers naar voren?

A.

- Het beeld van de behandeling van de Panama en Paradise Papers heb ik voor u geschetst in de 23e HJR.
- De detectie en identificatie van de **514** aan Nederland gelinkte (rechts)personen uit de Panama Papers database van het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) is afgerond.
- De eerste beoordeling heeft geleid tot inhoudelijke behandeling in 56% van de gevallen. In de overige 44% van de gevallen worden geen vervolgstappen ondernomen vanwege geen of geringe fiscale relevantie.
- De analyses en activiteiten in het toezicht hebben geleid tot het opleggen van aanslagen tot een **bedrag van per saldo € 8,5 miljoen** (inclusief boetes en rente).
- Inmiddels zijn er **drie casussen** aangemeld voor een **strafrechtelijk traject**. In een aantal andere gevallen wordt het instellen van een strafrechtelijk traject bezien.

Daarnaast is er inmiddels besloten tot het instellen van een **civiele procedure** tegen een aantal belastingplichtigen om het verstrekken van informatie af te dwingen.

24. Deel- en kluseconomie

De gevolgen van de digitale (platform)economie voor de uitvoering en het toezicht door de Belastingdienst hebben de volle aandacht.

In het **Jaarplan 2019** van de Belastingdienst is de **digitale economie opgenomen als strategische ontwikkeling** en als opgave voor de Belastingdienst om zo dicht mogelijk op de actualiteit te werken.

Binnen de digitale economie onderscheiden we onder andere de **deel- en kluseconomie**. **Particulieren en ondernemers** gebruiken digitale platformen voor het aanbieden en kopen van **goederen en diensten**.

- Momenteel lopen er specifiek op het onderdeel **deel- en kluseconomie twee onderzoeken**:
 - o Ten eerste wordt een breed onderzoek naar de deel- en kluseconomie gedaan waarbij het **doel is meer inzicht te krijgen** in de verdienmodellen, de fiscale gevolgen en belangen, en de uitvoerings- en

handhavingsvraagstukken voor de Belastingdienst.

- Daarnaast doet de Belastingdienst **onderzoek naar platformgebruikers om meer zicht te krijgen op de nalevingsaspecten.**

- In de M&T-brief is aangegeven dat deze twee onderzoeken **naar verwachting in de eerste helft van 2019 zullen worden afgerond.** Naar verwachting kunnen de eerste resultaten **na het zomerreces aan de Kamer aangeboden worden.**
- Daarbij zal ook aandacht worden geschonken aan de uitwerking van de **strategie van de Belastingdienst voor de klus- en deeleconomie.**

Toelichting:

- In het eerstgenoemde onderzoek wordt ook gekeken naar ontwikkelingen in het buitenland waar initiatieven zijn gestart om de **informatiepositie van de belastingdiensten te verbeteren.**
- De Belastingdienst werkt samen met andere landen, de EU en in OESO-verband om op deze grensoverschrijdende onderwerpen de uitvoering en **handhaving verder te versterken.**
- In de brief '**Bouwstenen voor een beter belastingstelsel**'

is aangegeven dat onderzoek wordt uitgevoerd om (potentiële) knelpunten en beleidsopties in kaart te brengen met betrekking tot het belasten van inkomsten behaald via digitale platformen door particulieren en ondernemers voor de inkomensheffing. De **resultaten van de onderzoeken van de Belastingdienst zullen hierin worden meegenomen.** Zoals aangegeven in de bouwstenenbrief zal dit onderzoek begin 2020 afgerond zijn.

26. Factsheet winterbrief ANBI/GIFTEN

Status

- Uw Kamerbrief met 16 verbetervoorstellen voor ANBI's en de giftenaftrek is goed ontvangen door de Kamer.
- De Kamer heeft er in een SO vragen over gesteld. De toon is zeker niet remmend: de TK-leden vragen naar het tempo van de implementatie en zijn over de inhoud van de maatregelen niet uitgesproken kritisch. De beantwoording is op 6 juni door u akkoord bevonden en aansluitend verzonden.
- U komt in een wetgevingstraject na het Belastingplan 2020 met **3 wettelijke maatregelen** en **1 wijziging in de ministeriële regeling**:
 - Afschaffen aftrekbaarheid contante giften
 - Integriteit bestuurders kan voortaan ook met een VOG worden getoetst
 - Publiekrechtelijke lichamen buiten de EER zijn niet langer automatisch een ANBI

- Versoepeling liquidatiebepaling (ministeriële regeling)
- **Beoogde inwerkingtredingsdatum** van deze maatregelen is **1 januari 2021**.
- Het kan zijn dat er ook nog een maatregel genomen op het vlak van EX-anbi's. U wordt daar nog over geïnformeerd.
- Daarnaast worden **niet-wettelijke maatregelen** bij de Belastingdienst genomen:
 - Slim invulscherm: uitvoeringstoets wordt meegestuurd met toetsen wettelijke maatregelen.
 - Pilot gegevensuitwisseling (zuiver onderzoekend), resultaten in late najaar 2019.
 - Verbeteringen dienstverlening kleine ANBI's. Resultaten van twee deelonderzoeken in late najaar 2019. Andere verbeteringen zijn al in gang gezet.
 - Verbeteringen meldafspraken herroepen giften.
 - Eisen taxatierapport bij waardevolle giften in natura
 - Maken afspraken met de branche over impact investments in combinatie met de "oppoteis".
- ANBI's hebben een publicatieplicht. Daarvoor mogen ze standaardsjablonen gebruiken. Uitbreiding van de sjablonen met giften uit onvrije landen is niet mogelijk, onder meer omdat die landen niet gedefinieerd zijn.

Bananenschillen

- De samenwerking met de sector is erg goed gegaan. De sector is echter verbolgen over het wetsvoorstel van het ministerie van Justitie en Veiligheid dat inhoudt dat giften en gevers van die giften van meer dan € 15.000 openbaar moeten worden gemaakt.
- Er is veel aandacht voor financiering van terrorisme. Hoewel de toevoeging van een VOG aan het instrumentarium van de Belastingdienst kan helpen, is er nog nooit een ANBI-status ingetrokken op grond van de integriteitstoets. Of de wettelijke inbedding van de eis van een VOG dan ook veel doet voor bestrijden van financiering van terrorisme is de vraag.

27. Q. Worden uitvoeringstoetsen momenteel geëvalueerd?

A.

- Op 19 mei 2014 presenteerde mijn voorganger de *brede agenda Belastingdienst*. Dit vormde het startsein voor de Uitvoeringstoets Nieuwe Stijl.
- De eerste nieuwe uitvoeringstoetsen werden opgesteld in 2015.
- Zinvol evalueren is alleen mogelijk als ook voldoende ervaring is opgedaan met de implementatie en uitvoering van een maatregel. Inmiddels zijn we zover.
- De Belastingdienst is dan ook een interne pilot gestart waarin een aantal uitvoeringstoetsen ex-post zijn geëvalueerd.
- Over de lessen die kunnen worden getrokken uit deze pilot zal ik uw Kamer nog informeren. [PM datum informeren TK]

Bij doorvragen:

- De ex post evaluatie betreft een diepteboring naar 8 uitvoeringstoetsen. De insteek bij de selectie was een goede doorsnede te maken van wat we tot nog toe hebben gedaan: kleinere en grotere toetsen, gespreid over de verschillende belastingmiddelen en of de implementatie al ver genoeg is om zinvol te kunnen evalueren.

- Aan de hand van die uitgangspunten is een selectie gemaakt.
- Met de evaluatie wordt ook ervaring opgedaan wat een goede aanpak voor ex post toetsen is.

28. Q. Hoe verloopt de invoering van de toeslag in de motorrijtuigenbelasting op oude vervuilende dieselauto's bij de Belastingdienst?

A.

- De invoering van de fijnstoftoeslag is afhankelijk van ingebruikname van het nieuwe systeem voor de MRB.
- Dit betreft een zeer complex traject en inmiddels is duidelijk geworden dat implementatie in het nieuwe systeem niet haalbaar is per 1 januari 2020.
- Zoals in de 23e halfjaarsrapportage is vermeld, is er daarom gekozen voor een alternatieve implementatie zodat de fijnstoftoeslag toch geïmplementeerd kan worden per 1 januari 2020.
- Er wordt hierbij gebruik gemaakt van twee tijdelijke robuuste ICT-voorzieningen, één voor de heffing en één voor de inning.
- Dit betekent dat de fijnstoftoeslag als een afzonderlijk belastingmiddel wordt behandeld.
- Gevolg is dat de burger twee rekeningen ontvangt; één voor de MRB en één voor de fijnstoftoeslag.

- Ingeval hij gebruik maakt van automatische incasso worden er maandelijks twee bedragen voor hetzelfde voertuig en hetzelfde tijdvak afgeschreven.

Toelichting

- De alternatieve implementatie verloopt volgens planning.
- De verwachting is dat vanaf 2021 de fijnstoftoeslag kan worden geheven door middel van het nieuwe systeem voor de MRB.

29. Q. Wat is de stand van zaken m.b.t. pseudonimiseren?

A.

- Hoe **pseudonimiseren** in zijn werk gaat, de complexiteit hiervan en de hoeveelheid gegevens waar het over gaat, is niet eenvoudig in een antwoord te vatten. Ik begrijp echter wel dat uw aandacht ernaar uitgaat.
- Op 1 april 2019 is de eerste beperkte deelset van bronnen volgens de gestandaardiseerde methode van '**Privacy by Design**' ontsloten, inclusief de mogelijkheid tot pseudonimiseren.
- Het gebruik van bronnen die op deze wijze zijn ontsloten heeft een significante impact op de ontwikkel- en beheersprocessen.
- Daarnaast blijft het werven en inhuren van de benodigde **specialistische capaciteit een punt van aandacht**.
- Zonder termijnen te kunnen aangeven zal enerzijds middels kleinschalige pilots geleerd worden hoe processen aangepast kunnen worden en de producten gerealiseerd, en anderzijds om een tweede deelset te gaan ontsluiten. In de volgende HJR zal ik opnieuw een update geven van de voortgang.

Toelichting. De Belastingdienst heeft aangegeven dat indien daar behoefte aan is, bereid te zijn een keer aan de vaste

Kamercommissie uit te leggen hoe pseudonimiseren in zijn werk gaat.

31. Ondermijning

- De Belastingdienst hecht veel waarde aan de **integrale aanpak** van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.
- De Belastingdienst stelt een substantieel deel van de capaciteit ter beschikking zowel in de **samenwerkingsverbanden** van het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (**LIEC**) en de Regionale Informatie en Expertise Centra (**RIEC**), als ook binnen de aanpak van de Landelijke Stuurgroep Interventieteams (**LSI**).

De bijdrage van de Belastingdienst bij deze samenwerkingsverbanden kan bestaan uit:

- ter beschikking stellen van fiscale informatie
- het uitvoeren van fiscale interventies zoals boekenonderzoeken
- het toepassen van invorderingsmaatregelen (afpakken van vermogensbestanddelen).
- maar ook het inbrengen van kennis en ervaring op het gebied van analyse en het traceren van geldstromen.

Capaciteit

De Belastingdienst is een landelijke organisatie met landelijke prioriteiten en maakt op landelijk en regionaal niveau een afweging ten aanzien van

de eigen inzet op basis van o.a. de fiscale ernst en omvang, het maatschappelijke belang en de beschikbare capaciteit.

Binnen de beschikbare capaciteit is het van groot belang om in de samenwerking met gemeenten, Politie en het Openbaar Ministerie te komen tot een optimale capaciteitsinzet van **het bestuursrechtelijke, strafrechtelijke en fiscale instrumentarium**.

De Belastingdienst stelt voor de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit een substantieel deel van de capaciteit ter beschikking. De landelijke bandbreedte voor de aanpak fiscale fraude en de aanpak van ondermijnende criminaliteit (LIEC/RIEC) alsmede arbeid gerelateerde fraude (LSI) bedraagt 5-8% van de totale capaciteit van de directie Midden- en Kleinbedrijf. Dit is onafhankelijk van de capaciteitsinzet van andere dienstonderdelen, zoals FIOD en Douane. **Gemiddeld heeft de Belastingdienst in 2018, 8,2% van haar capaciteit voor de bestrijding van criminaliteit en fraude ingezet.** Bepaalde kantoren zitten hier ruim (tot 12% van de beschikbare capaciteit) boven.

Extra geld Voorjaarsnota

- Vanuit het **structurele budget** dat vanuit het regeerakkoord voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit beschikbaar is gesteld,

is voor de Belastingdienst een bedrag van **€ 1 miljoen in 2019** toegekend.

- Dit bedrag wordt ingezet om de analysecapaciteit bij de Belastingdienst en bij de FIOD te versterken.
- Concreet betekent dit dat vanuit de bij de Belastingdienst beschikbare data een grotere bijdrage wordt geleverd bij de totstandkoming van (landelijk en regionale) ondermijningsbeelden.

Daarnaast is bij voorjaarsnota 2019 door het kabinet besloten om meer middelen beschikbaar te stellen voor de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit door de Belastingdienst. Het kabinet intensificeert bij de Belastingdienst voor de aanpak van fraude, witwassen en ondermijning. **Hiervoor wordt een bedrag van ca. € 1 mln. in 2019, oplopend tot structureel 29 mln. beschikbaar gesteld.**

Momenteel wordt gewerkt aan een nadere uitwerking en concrete toebedeling van capaciteit.

Let op. Dit is een meerjarige investering. Het duurt enige tijd voordat medewerkers volledig inzetbaar zijn. Zij moeten namelijk eerst kennis en ervaring opdoen bij de behandeling van complexe en arbeidsintensieve onderzoeken.

Q. Wat vindt u van de oproep van de burgemeesters meer te investeren in de handhavingscapaciteit van de Belastingdienst voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit?

A.

- De Belastingdienst wordt gezien als belangrijke partner bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Dit blijkt onder andere uit de oproep van de burgemeesters.
- Dat burgemeesters een hogere capaciteitsinzet vanuit de Belastingdienst wenselijk achten begrijp ik vanuit hun rol en verantwoordelijkheid.
- De Belastingdienst is echter een landelijke organisatie met landelijke prioriteiten.
- De Belastingdienst maakt op landelijk en regionaal niveau een afweging ten aanzien van de eigen inzet op basis van o.a. de fiscale ernst en omvang, het maatschappelijke belang en de beschikbare capaciteit.
- Daarbij komt dat het ingediende bestedingsvoorstel van de Belastingdienst voor het ondermijningsfonds niet is gehonoreerd.
- De Belastingdienst kan op dit moment niet altijd de gevraagde bijdrage leveren.
- Daarom ben ik verheugd om te melden dat bij voorjaarsnota door het kabinet is besloten om meer middelen beschikbaar te stellen voor de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit door de Belastingdienst.

- Momenteel wordt gewerkt aan een nadere uitwerking en concrete toebedeling van capaciteit.
- Van belang is om op te merken dat het hier om een meerjarige investering gaat. Het zal enige tijd duren voordat medewerkers volledig inzetbaar zijn.

Q. Klopt het dat de Belastingdienst is gestopt met het verstrekken van fiscale gegevens in het kader van de wet Bibob?

A.

- Het klopt dat de Belastingdienst **tijdelijk** is gestopt met het leveren van fiscale informatie **aan gemeenten voor het eigen BIBOB onderzoek**. Het gaat dus **niet** om de informatie die wordt geleverd aan het landelijke bureau BIBOB.
- In de praktijk bleek dat door bestuursorganen de voorwaarden voor verstrekking via het RIEC werden geschonden.
- De Belastingdienst onderkent het belang van de Wet BIBOB en ziet dit als een belangrijk instrument voor bestuursorganen om de eigen integriteit te beschermen en bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit.
- Tegelijkertijd heeft de Belastingdienst zich te houden aan de grenzen en de voorwaarden in de wet om de fiscale geheimhoudingsplicht en bescherming van persoonsgegevens zoals vastgelegd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te borgen.

- Inmiddels zijn na advies van de Landsadvocaat een aantal waarborgen en voorwaarden afgesproken met JenV en het LIEC/RIEC zodat een rechtmatige verstrekking is geborgd.
- De levering van fiscale gegevens wordt zo snel mogelijk weer opgestart.

32. Factsheet TK-brief letselschadevergoedingen

Status

- In maart heeft de Commissie Financiën gevraagd om uw reactie op een brief van Slachtofferhulp Nederland, de vereniging van Letselschadeadvocaten en het Verbond van Verzekeraars.
- Deze brief hangt samen met de motie Lodders/Leijten naar het in kaart brengen mogelijke uitzondering in box 3.
- U heeft op 24 april een antwoordbrief gestuurd.
- Deze brief is toegevoegd aan de stukken voor het AO.
- Doel daarvan zal zijn doorvragen over de uitwerking van de gedane toezegging.

Kern inhoud

- In de brief wordt omschreven
 - dat een uitzondering voor letselschadevergoedingen in box 3 complex is voor Belastingdienst,
 - dat een letselschadeuitkering die in box 3 zit ook rendement genereert,
 - dat bij de bepaling van de hoogte van zo'n uitkering rekening wordt gehouden met de fiscale belastbaarheid.
- De toezegging in de brief en in de brief moties en toezeggingen is dat voor het zomerreces de Kamer wordt geïnformeerd over de poging om de volgende aspecten in beeld te brengen. Dat betreft:
 - Aantal betrokken personen
 - Financiële beslag uitzondering
 - Mogelijke vormgeving uitzondering
 - Uitvoeringsaspecten Belastingdienst

- **. U kunt uitspreken: Ik verwacht u voor het zomerreces te informeren d.m.v. een brief.**

Toelichting

- NIET OM UIT TE SPREKEN: De resultaten zullen echter wel het aantal schadevergoedingen in jaar- en omvangklassen laten zien, maar niet hoeveel van deze schadevergoedingen zich nu nog in box 3 bevinden.

33. Rijnvarenden

Q. Hoe staat het met het overleg met Luxemburg over de terugbetaling van onverschuldigd betaalde premies door Luxemburg?

A.

- Tijdens de EcoFin in Luxemburg vorige week heb ik de problematiek rondom de terugbetaling aan rijnvarenden van onverschuldigd betaalde premies onder de aandacht gebracht van de minister van financiën van Luxemburg.
- Daarnaast heb ik samen met minister Koolmees de ministers van financiën en van sociale zaken van Luxemburg een brief gestuurd. Daarin zijn de Nederlandse zorgen ten aanzien van de terugbetaling van onverschuldigd betaalde premies geuit. Ook is gevraagd naar de procedure die individuele werknemers moeten volgen om terugbetaling te verzoeken.
- Op dit moment heb ik nog geen reactie uit Luxemburg ontvangen.

Q. Rijnvarenden zijn de dupe van werkgevers die zich niet aan de regels houden. Wat doet u om ervoor te zorgen dat werkgevers dat wel gaan doen?

A.

- Het is bekend dat werkgevers zich vestigen in een ander land dat een voordelig premieregime kent. Soms maken werkgevers daarbij gebruik van een schijnconstructie. Zij moeten eigenlijk in Nederland socialezekerheidspremies betalen, maar doen dit niet.
- Om dit soort constructies tegen te gaan zet de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in op goed handhaafbare Europese regelgeving en betere (internationale) handhaving. Ook de Belastingdienst is bekend met grensoverschrijdende schijnconstructies en bestrijdt deze waar mogelijk.

Rijnvarenden

In Nederland wonende rijnvarenden dienen na afloop van het kalenderjaar een aangifte inkomstenbelasting in. Rijnvarenden met een werkgever die gevestigd is in Luxemburg² verzoeken daarbij om vrijstelling van de premie volksverzekeringen. Zij verkeren in de veronderstelling dat zij in Luxemburg verzekerd zijn en dat in Luxemburg premies zijn betaald. Op hun loonstrook zien zij dat op hun loon Luxemburgse socialezekerheidspremies zijn ingehouden. Bij rijnvarenden die in Nederland verzekerd zijn, weigert de Belastingdienst de vrijstelling en heft premies volksverzekeringen. Dat is bijvoorbeeld het geval als de exploitant van het schip waarop rijnvarenden varen, in Nederland is gevestigd.

Naar aanleiding van de premieheffing, hebben Kamerlid Lodders (VVD) en de Kamerleden Omtzigt en Van Helvert (beiden CDA) vragen gesteld. In de kern gaat het om de vraag waarom de rijnvarenden twee keer socialezekerheidspremies moeten betalen. Beide sets vragen zijn op 14 mei 2019 beantwoord (zie bijlagen). Voor zover door de werkgever ten onrechte socialezekerheidspremies zijn ingehouden en afgedragen in Luxemburg, hebben de rijnvarenden de mogelijkheid in Luxemburg een verzoek in te dienen om teruggave van ten onrechte betaalde premies. De Kamerleden Omtzigt en Van Helvert hebben gevraagd of het klopt dat de Rijnvarenden er niet in slagen om deze betaalde premies terug te krijgen uit Luxemburg. Enkele vertegenwoordigers

² Hetzelfde komt voor bij werkgevers in Cyprus, Liechtenstein of Malta.

van de rijnvarenden hebben inderdaad op verschillende momenten in algemene zin aangegeven dat dit het geval is. Naar aanleiding van een beperkte inventarisatie zijn slechts twee concrete gevallen in beeld gekomen.

In de beantwoording van beide sets (zie bijlage) is een passage opgenomen over inspanningen die ondernomen kunnen worden om Luxemburg te bewegen reeds afgedragen premies aan de rijnvarenden terug te betalen. Toegezegd is dat, alhoewel Nederland geen partij is bij deze verzoeken, u met de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de signalen hierover actief en op korte termijn bij de autoriteiten in Luxemburg onder de aandacht zal brengen.

De signalen worden voor het Algemeen Overleg van 19 juni per brief aan de minister van Financiën, de heer Gramegna, en de minister van Sociale Zekerheid, de heer Schneider, toegezonden. Daarbij zal ook worden gevraagd naar de procedure die dient te worden gevolgd om onverschuldigd betaalde premies terug te vragen.

Voor 14 juni staat een bezoek aan de heer Gramegna gepland om te praten over uitvoeringslasten van de Belastingdiensten.

Bijkomstig zou u tijdens dit overleg de rijnvarenden-kwestie kunnen opbrengen.

